КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

5 ОКТЯБРЬ 1982 ЙИЛ, СЕШАНБА
№ 227 (2.633).
Баҳоси 3 тийин.

СССР 60 йиллигига зарбдор ҳафталиклар

Серқуёш республикамиз меҳнаткашлари СССР-нинг 60 йиллик юбилейи шарафига ўтказилаётган 60 зарбдор ҳафталикнинг ҳар бирини ажойиб меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар.

Дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари Совет Конституциясига бағишланган 48 зарбдор ҳафталикда ҳам фидокорлик намуналарини кўрсатяптилар. Улар шонли санага муносиб тўёна ҳозирламоқдалар.

Хўжалик раҳбари минбари

АНИҚ ГРАФИК АСОСИДА

Деҳқонлар йиғим-терим олдидан ҳосил чўғини чамалаб чиқишади. Чаноқдаги пахтани кўриб, чигитлар сонини санайди. Унда 9—10 та ва ундан ортиқ чигит бўлса, деҳқон юзида мамнунлик бўлади. Бу ҳосилнинг юқори бўлганидан дарак беради. Пахтакорларнинг ана шу синови ҳозир ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Ўғитга тўйган, чанқатмай суғорилган, ўз вақтида ишлов берилган ғўзаларда ана шундай ҳосилни кўриш мумкин.

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида гектар бошига олинадиган ҳосилни 45 центнерга етказишга қарор қилдик. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини яхшилаш ҳақидаги қимматли маслаҳатлари бизга катта куч ва илҳом берди.

Бу йил ҳосилнинг 95 процентини биринчи сортларга топширишни кўзлаяпмиз. Ҳосил сифати қанча яхшиланса, даромад ҳам шунча ортади. Шу ўринда бир мисолни келтираман. Давлатга топшириладиган 2560 тонна пахтанинг 70 процентини 1 сортга топширсак, 1 миллион 248 минг сўм даромад оламиз. Ялпи ҳосилнинг 95 процентини 1 сортга топширилса, даромад 1 миллион 335 минг сўмга етиб боради. Ҳосил сифати эвазига 87 минг сўм қўшимча даромад олиш мумкинлиги кўриниб турибди.

Техникага таянган деҳқон ҳамиша ютади. Бу йил ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териб оламиз. Бу, пахта теримига ажратиладиган 80 минг сўмни иқтисод қилиб қолиш имконини беради. Хўжалигимиздаги 14 та терим машинаси, 30 та прицеп ва бошқа йиғим-теримда ишлатиладиган механизмларни мавсумга барвақт тахт қилиб қўйилди. Қ. Ортиқов, Т. Мадумаров, Т. Раҳбаров каби илғор «зангори кема» капитанлари мавсумда бункердан 250—300 тоннадан «оқ олтин» тўкиш мажбуриятларини олдилар. Бу йил гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга ваъда берган М. Мамадалиев. А. Мусурмонқуловалар бошлиқ ва бошқа бригадаларда йиғим-терим авж олдириб юборилди.

Ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, йиллик планни 15 иш кунида бажаришга қарор қилдик. Йиғим-терим пайтида бригада бошлиқлари, табелчилар, халқ контроли группаси аъзолари ҳосилнинг сифатли терилишини назорат қилиб боряптилар. Юбилей йилида бутун ҳосилни сифатли топширишга деҳқонларимиз ҳозирдан кафолат беришмоқда.

Биз қанчалик машина теримига аҳамият бермайлик, илғор пахтазор юлдузларини ҳам назардан четда қолдирмаймиз. Ҳар бир бригадада меҳнат қилаётган илғор теримчиларнинг меҳнатини ҳар куни Қизил байроқ кўтариш билан шарафлаяпмиз. Шунингдек, ҳар беш кунда юксак натижага эришган теримчиларни пул ва бошқа қимматбаҳо совғалар билан рағбатлантиряпмиз. Муҳтарам Муҳамедова, Матлуба Азимова, Одина Алиевалар совриндор бўлдилар. Бу чаққон теримчиларнинг аҳди мавсумда 10—12 тоннадан пахта теришдир. Терилган пахталарни пешма-пеш қабул пунктларига топширишда Ғулом Деҳқонов, Фарид Усмонов сингари тракторчилар меҳнат намуналарини кўрсатишмоқда.

Шу кунларда далаларимизда «зангори кема»лар жавлон урмоқда. Механик-ҳайдовчиларимиз биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 25—30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишяпти.

Дала меҳнаткашларининг унумли меҳнат қилишлари учун зарур барча шарт-шароитлар ҳозирланди. Оммавий-сиёсий ишлар кучайтирилмоқда. Дала шийпонлари деҳқонларнинг ҳақиқий иккинчи уйларига айлантирилган. Бу йиғим-терим суръатини кун сайин оширишга самарали таъсир кўрсатмоқда.

Колхозимиз меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини 7 октябрь—СССР Конституцияси кунидан кечиктирмай бажариш, социалистик мажбуриятни ҳам барвақт адо этиш учун барча ички резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

У. ҲАКИМОВ,
Бўз районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги район республика Ҳурмат тахтасига ёзилади:

Бўка райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ **Исломов** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Абдужабборов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Содиқов,** район сельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ **Мирзақулов** район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Абдураҳмонов,** район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи комитети раиси вазифасини ижро этувчи ўртоқ **Ғуломов,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Муҳаммаджонов.**

Ленин йўли районидаги Ленин номли совхоз пахтакорлари йиғим-теримни намунали ташкил этиб, ҳар куни эл хирмонига баракали улуш қўшмоқдалар. Улар ғанимат дамлардан унумли фойдаланиб, терим суръатини асло бўшаштирмаётирлар.

Сиз суратда кўриб турган бу аёл совхознинг пиллачилик агрономи Роҳат Шодиевадир. У механик-ҳайдовчи сифатида ҳам донг чиқарганлардан. Ўртоқ Шодиева бу йилги мавсумда 200 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилган.

И. ХЎЖАЕВ фотоси.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТИ

МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ҲАММА ЖОЙДА САФАРБАРЛИК КУЧАЙТИРИЛСИН!

Республикамизда 4 октябрь эрталабигача тайёрланган пахта 3.342.666 тоннага етди, ўтган куни 103.840 тонна пахта тайёрланди. Бир кунда машиналар билан 70.929 тонна хом ашё териб олинди, мавсум бошидан буён машиналарда йиғиштириб олинган ҳосил 1.494.855 тоннани ташкил этди.

Ингичка толали пахтани йиғиштириб олишда ҳам қувонарли ютуқлар қўлга киритиляпти. **Бир кунда 8.930 тонна ипак пахта терилди, мавсум бошидан буён йиғиштириб олинган бу қимматли хом ашё 218.370 тоннага етди.** Машиналар билан териб олинган ипак пахта 79.237 тоннани ташкил этди. Ўтган куни 4.942 тонна ипак пахта бункерлардан бўшатилди.

Тошкент

Бекобод районидаги **Ленин номли колхоз деҳқонлари пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. 2 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олинди.**

Мавсумда 170—200 тоннадан пахта терган Исмоил Маъруфов, Абдуғафур Болтабоев, Суюнбой Турсунбоев каби механик-ҳайдовчилар ҳосил йиғим-теримида аъло меҳнат қилдилар. Колхозда 5.571 тонна пахта машиналарда териб олинди. Хўжалик пахтакорлари ҳар гектар майдондан олинадиган ҳосилни 45 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилдилар.

Оққўрғон районидаги **«Ленинизм» колхози деҳқонлари тайёрлов пунктига 4.034 тонна биринчи сорт пахта етказдилар. 1.240 гектар майдоннинг ҳар гектари 37,5 центнердан самара берди. 3,5 минг тонна пахта машиналарда териб олинди, ҳар бир терим агрегатининг ўртача иш унуми 140 тоннани ташкил этди. Азаматлар давлатга яна 1.000 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилишди.**

Бухоро

Олот райони пахтакорлари 3 октябрь куни пахта тайёрлаш бўйича областда энг юксак суръатга эришдилар. Улар бир кунда планга нисбатан 2,3 процент миқдорида хом ашё топширишди. Район далаларида 171.532 нафар теримчи меҳнат қилди, уларнинг ҳар бири терган пахта ўртача 30 килограммни ташкил этди. **Районда кунлик суръатда Крупская номли колхоз пешқадамлик қиляпти: бу ерда бир кунда 4,59 процент хом ашё топширилди.**

Ғиждувон районидаги Калинин номли колхоздан **Аҳмад Сафаров бошлиқ бригада социалистик мажбуриятни бажарди. 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 55 центнердан хом ашё олинди.** Хирмонга 12 тоннадан «оқ олтин» билан ҳисса қўшган чевар теримчилар **Назокат Баҳрамова ва Фарида Аҳадовалар шахсий мажбуриятларини шараф билан уддалашди.** Бригадада йиғим-терим қизғин давом этмоқда.

Жиззах

Октябрь районидаги қўриқ **Собир Раҳимов номли совхознинг биринчи бўлими чўлқуварлари пахта тайёрлаш плани бажарилганлиги ҳақида рапорт беришди.** 454 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан пахта олиниб, хирмонга 1.500 тонна ҳосил топширилди. Холмўмин Норқўзиев, Кўчим Абдуғаффоров, Умрбой Ерлақабоев бошлиқ бригадаларда юксак кўрсаткичлар қўлга киритилди. Бу коллективларда ҳар гектар ердан 32—33 центнердан ҳосил олинди.

Ҳозиргача 400 тонна пахта терган ака-ука **Кўчим, Хабибулла ва Аҳмад Абдуғаффоровлар,** ҳар бири 160 тоннадан дурдона терган **Қудрат Қодиров ва Холбой Мирзаевлар** эришилган ютуққа муносиб ҳисса қўшишди.

Самарқанд

Областда 25 та бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширяпти. Самарқанд далаларида 1.182 та пахта териш машинаси ишлатиляпти. Нарпай районидаги Ислом шоир номли совхоз меҳнаткашлари машина теримини планини бажардилар. Иброҳим Бобонов, Исмат Ўтаев сингари механизаторлар 70-80 тоннадан пахта теришди.

Область механизаторлари ўртасидаги социалистик мусобақада **Асад Эргашев ва унинг ўғиллари Асли ва Шавкатлар ғолиб деб топилди.** Жомбой районидаги «Коммунизм» колхозида меҳнат қилаётган бу оилавий экипаж бир кунда 18 тонна пахта териб берди. Мавсум бошидан буён Эргашевлар терган ҳосил 310 тоннага етди. Оилавий экипаж бу йилги мавсумда 550 тонна пахта теришга аҳд қилди.

Хоразм

Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозидан **Отажон Бобожонов бошлиқ бригада деҳқонлари 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан хом ашё олиб, социалистик мажбуриятни бажардилар.** Азаматлар ҳосилдорликни 55 центнерга етказишга сўз беришди.

Хива районидаги Крупская номли колхоздан **Раҳимбой Қутлиев оиласи 10 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 73 центнердан пахта йиғиштириб олди. Ҳосилнинг ярмидан кўпи —40 тоннасини Қутлиевнинг фарзандлари—Дилором, Каромат, Саломат ва Қурбонбойлар териб олишди. Оилавий звено ҳосилдорликни 75 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилди.**

ҚҚАССР

Тўрткўл районидаги икки хўжаликдан сўнг Элликқалъа районидаги **қўриқ «Москва» совхози пахта тайёрлаш планини бажарди. Давлатга 3.400 тонна хом ашё топширилди, 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил олинди.**

СССР Олий Совети депутати Жамила Бекжонова бошлиқ бригадада гектаридан олинган ҳосил 51 центнерни ташкил этди. Бу ерда иккита машина билан 510 тонна «оқ олтин» терилди. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти агрегатларда йиғиштириб олинди. Совхоз коллективи ялпи хирмонни 4500 тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилди.

Сурхондарё

Ленин йўли райони меҳнаткашлари ҳосилни машинада териб олишда юқори унумдорликка эришяптилар. Ўтган куни Ленин номли совхоз деҳқонлари машина терими планини бажарган бўлсалар, кеча Будённий номли совхоз механизаторлари дастлабки довондан ошдилар. Давлатга 445 тонна «оқ олтин» топширган Ленин номли совхоздан ака-ука Оллоберди, Раҳмон ва Ашур Хўжаёровлар механизаторлар мусобақасида намуна кўрсатишяпти. **420 тонна пахтани бункердан бўшатган Нордон Рўзиев социалистик мажбуриятини бажарди.**

Будённий номли совхоз пахтакорлари топширган 13 минг тонна ҳосилнинг 10.176 тоннаси ингичка толали пахтадир. **СССР Олий Совети депутати, СССР Давлат мукофоти лауреати Холмўмин Сафаров бошқарувчилик қилаётган бўлим аъзолари 60 центнерлик ҳосил учун курашиб, коллектив ютуғига муносиб улуш қўшяпти.**

Наманган

Область меҳнаткашлари уруғлик пахта тайёрлаш планини адо этдилар. Давлатга 52,5 минг тонна серҳосил кавли хом ашё топширилди. Уруғчиликка ихтисослаштирилган «Қизил Равот» бирлашмаси хўжаликлари 18 минг тонна пахта топширди.

3 октябрь куни область далаларида 179 минг нафар теримчи ишлади. Уларнинг ҳар бири ўртача 37 килограммдан пахта териб олди. Бу борада Поп, Косонсой ва Учқўрғон районларида юқори унумдорликка эришилди.

Задарё районидаги қўриқ «Украина» совхозидан **Сирожиддин Кромитдиновнинг оилавий экипажи икки терим машинаси билан ўтган куни 30 тонна биринчи сорт пахта терди.** Бу экипаж йиғиштириб олган ҳосил ҳозиргача 250 тоннани ташкил этяпти.

Навоий

Навоий районидаги «Зарафшон» совхозидан **Якдали Эргашев бригадаси деҳқонлари 20 иш кунида социалистик мажбуриятни уддалашди. 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта олинди.** «Оқ олтин» бунёдкорлари қўшимча яна 15 центнер хом ашё йиғиштириб олишни кўзда тутишяпти.

Шу райондаги «Ўзбекистон» колхозидан **Тошбиби Қаюмованинг оилавий звеноси хирмонга бир кунда 560 килограмм пахта билан ҳисса қўшди.** Тошбиби опанинг фарзандлари Нодира, Фозил ва Музаффарлар биргаликда мавсумда 28 тонна «оқ олтин» териб олдилар. Бу оила ана шу кўрсаткични 30 тоннага етказишга аҳд қилди.

Қашқадарё

«Ғалаба» совхозидан **Тўра Узоқов ва Хўжақул Қодиров бошлиқ бригадаларнинг коллективлари Ульянов районида биринчи бўлиб социалистик мажбуриятни бажарганлик ҳақида рапорт бердилар.** Хирмонга 320 тонна хом ашё топширилди. Ҳар иккала бригада 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга қарор қилди.

Муборак районидаги 36-совхознинг **Омон Маннопов бошқарувчилик қилаётган бўлими деҳқонлари районда биринчи бўлиб йиллик планни бажардилар.** Хирмонга 1.045 тонна хом ашё топширилди. Пахтакорлар яна 200 тонна ҳосил топширишга қарор қилишди.

Усмон Юсупов районидаги «Пахтакор» совхозидан мавсум бошидан буён **180 тонна пахта терган Турсунбой Умаров,** Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозидан **205 тонна пахта терган Тўймурод Жонниев,** Косон районидаги Энгельс номли совхоздан **145 тонна пахта терган Фотима Жабборовалар механизаторлар мусобақасида ғолиб деб топилди.**

Андижон

Бўз районидаги **Тельман номли колхоз механизаторлари машина терими топшириғини 12 иш кунида бажардилар. «Зангори кема»лар бункеридан 2.030 тонна хом ашё бўшатилди. Бу колхоз Фарғона водийсида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарди.** Йиғиштириб олинган ҳосил биринчи сортларга қабул қилинди. Сифатли пахта сотишдан олинган даромад ўтган йилдагига қараганда 615 минг сўм кўп бўлди. Эришилган меҳнат ғалабасига О. Турғунова, Э. Деҳқонов ва М. Бегматовлар бошлиқ бригадалар муносиб ҳисса қўшишди. Колхоз меҳнаткашлари СССР юбилейини арзигулик армуғонлар билан кутиб олишга шайланиб, давлатга пландан ташқари 800 тонна «оқ олтин» топширишга ва ҳосилдорликни 42 центнерга етказишга аҳд қилишди.

Шу колхоздан Давронбек Нурматов ва Комсомолобод районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозидан Соттибой Шокиров каби моҳир механизаторлар мусобақанинг олдинги сафларида боришяпти.

Ленин районидаги Ленин номли колхоздан **Рустамжон Умаров стакчилик қилаётган бригада гектаридан 38 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни уддалади.** Азаматлар юбилей шарафига яна ҳар гектар майдондан 12 центнердан пахта йиғиштириб олишмоқчи.

Фарғона

Ўзбекистон районида кўпмингкилограммчилар мусобақасида Ғафур Ғулом номли колхоздан **Лобар Аҳмедова пешқадамлик қиляпти. У мавсум бошидан 22.361 килограмм «оқ олтин» терди. Лобарнинг мусобақадоши Минаввар Деҳқонова ҳисобида 15.655 килограмм пахта бор.** Шу райондаги «Пахтақайнар колхозидан **Омина Муллаева ва Юрсиной Жўраевалар кунига 200—300 килограммдан пахта теришяпти.**

ВСР ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь бошчилигидаги Вьетнам Социалистик Республикасининг партия-давлат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан 4 октябрда расмий дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 4 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	2,01	84,98	2,28	80,46
Хоразм	1,01	69,34	1,23	47,57
Бухоро	1,68	67,35	1,12	18,54
ҚҚАССР	0,88	62,71	1,03	44,03
Сурхондарё	1,77	58,17	1.29	36,30
Сирдарё	2,66	57,34	2,78	62,99
Навоий	2,02	56,78	1,90	29,64
Наманган	2,02	51,44	1,64	27,79
Жиззах	2,06	50,23	2,29	54,07
Андижон	1,91	50,08	2,05	20,61
Қашқадарё	1,81	47,72	1,45	27,45
Фарғона	1,51	46,80	2,07	19,39
Самарқанд	1,73	45,58	2,21	25,32
Республика бўйича	1,76	56,75	1,81	38,13
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Навоий	3,11	67,32	3,27	21,28
Сурхондарё	2,29	63,62	2,30	47,54
Наманган	0,86	63,50	—	4,53
Қашқадарё	2,18	42,23	2,02	15,73
Бухоро	2,71	41,16	—	—
Республика бўйича	2,29	55,99	2,10	33,58

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ЗАФАРИ

Қашқадарё областининг ғаллакорлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, шу йилнинг қийин шароитларида давлатга ғалла топшириш соҳасидаги топшириқни адо этдилар.

Тайёрлов пунктларига 120 минг тонна дон элтиб берилди.

Областнинг барча районлари меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Кўкдала, Қамаши, Шаҳрисабз, Ульянов, Қарши, Нишон, Якқабоғ, Чироқчи районларининг ғаллакорлари 6—15 минг тоннадан дон топшириб, айниқса ўрнак кўрсатдилар. Кўкдала районидаги Охунбобоев номли совхоз давлатга 9 минг тонна, Қамаши районидаги Карл Маркс номли совхоз 7 минг тонна буғдой ва арпа сотиб, юксак кўрсаткичларга эришдилар. Нишон районидаги Ибн Сино номли ва Чироқчи районидаги Ҳ. Олимжон номли ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик совхозлари дон тайёрлаш икки йиллик планини бажарди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва хўжалик органларида кўп йил бенуқсон ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 70 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Жиззах область комитети марксизм-ленинизм университети сиртқи бўлимининг декани ўртоқ Худойберди **Норматовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.**

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, халқ хўжалигини ривожлантиришга шахсан катта ҳисса қўшганлиги, областнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашганлиги учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Фарғона область халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ Сотиболди **Тоштемировга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

ТОШКЕНТ РАЙОНИ САБЗАВОТКОРЛАРИ ВА БОҒБОНЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Тошкент райони қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми тарихий қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб мева ва сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар, уларни уюшқоқлик билан йиғиштириб олдилар ҳамда сабзавот ва мева маҳсулоти тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажардилар.

Савдо тармоғига, Умумиттифоқ фондига ва саноат корхоналарига 95 минг тоннадан ортиқ сабзавот, 18,7 минг тонна картошка, 7,3 минг тонна ҳўл мева ва 8 минг тонна узум етказиб берилди. Бу тайёрланиши лозим бўлган маҳсулот ҳажмидан анча кўпдир. Район меҳнаткашлари давлатга дон топширишни ҳам муваффақиятли уддаладилар. Қабул пунктларига 1250 тонна маккажўхори ва бошоқли экинлар дони жўнатилди.

Райoннинг барча хўжаликлари бу меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар.

Район сабзавотчилари ва боғдорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача давлатга яна 15 минг тонна сабзавот, 4 минг тоннадан кўпроқ картошка, бир минг тонна мева ва узум топшириш, шу билан мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга қарор қилдилар.

УМРИХОННИНГ ОППОҚ ДАЛАСИ

«Зангори кема» оппоқ дала бўйлаб гўё сузиб кетгандай бўлди. Олдинда қирмизи байроқ ҳилпиради. Бригадир Умри Орифжонова машинани тўхтат, деб ишора қилди.

—Орқага қайт. Қилган ишинг ярамайди. Қара, қанча пахта эгатларга тўкилибди. Шпинделларни созлаш керак, —деди у.

Дала рациясининг мурватини бураб, Орифжонова «сайёр» устахонани чақирди. Машинани созлаш учун атиги йигирма минут кетди.

Бригадир ёш механизаторни ёнига ўтқазиб, машинани ўзи бошқарди. Эгат ораларига бир грамм ҳам пахта тўкилмади.

—Ана шундай давом эттиравер, ўғлим. Ҳар бир пахта чаноғи бизнинг пешона теримиз билан етиштирилган. Шуни ёдингда тут, — деб огоҳлантирди у, машинадан тушаётиб.

Бу йил биз «оқ олтин»нинг бутун ҳосилини фақат олий навга топширишни ўз олдимизга асосий мақсад қилиб қўйганмиз.—дейди Жиззах районидаги «Москва» колхози бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умри Орифжонова. Шунинг учун ҳам ҳар бир участкани ниҳоятда пухта текширамиз.

У ёки бу участкада терим ниҳоясига етказилганидан сўнг механизаторлик дафтарчасига бажарилган иш учун баҳо қўйилади. Шундан кейингина машинани бошқа далага олиб ўтишга руҳсат берилади. Бу эса механик ҳайдовчиларнинг терим сифати учун масъулиятини оширди.

Колхоздаги барча каттаю кичик Умри опани билади ва ҳурмат қилади. Бу йилги терим мавсуми унинг меҳнат биографиясида ўттиз еттинчи мавсумдир. Яқинда у олтмиш ёшга киради. Шундай бўлишига қарамай Умри опа далани тарк этмаяпти. Умрихоннинг ўзи ишга киришдими, демак ҳамма нарса жойида бўлади. Буни деҳқонлар яхши билишади.

Бригада коллективи ўз имкониятларини чамалаб, оширилган мажбурият қабул қилди. У 70 гектарнинг ҳар гектаридан 60 центнер «оқ олтин» йиғиштириб олишга қарор берди. Бу эса икки план топшириғига тенг.

(ЎзТАГ мухбири).

СССР ГРАЖДАН МУДОФААСИ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

СССР граждан мудофаасига 50 йил тўлди. Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари ва Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи жангчилари вакилларининг 4 октябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиши шонли санага бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров очди. Республика граждан мудофааси штабининг бошлиғи генерал-лейтенант С. С. Охунжонов доклад қилди.

(ЎзТАГ).

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

ЯКУНЛОВЧИ БОСҚИЧ

Республикамизда цех партия ташкилотлари ва партия группаларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари муваффақиятли якунланди. Область, шаҳар ва район партия комитетлари ҳисобот-сайлов йиғилишларига кўрилган тайёргарликлар, бўлиб ўтган йиғилишларнинг савияси, эришилган ютуқлар ва йўл қўйилган камчиликларни таҳлил этмоқдалар, илғор тажрибаларни оммалаштириш, коммунистлар томонидан билдирилган фойдали таклифларни амалга ошириш ва танқидий мулоҳазаларни муваффақиятли ҳал этиш тадбирларини кўрмоқдалар. Айни пайтда бу кампаниянинг сўнгги босқичи — бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари қизғин давом этмоқда. Дастлабки 15 куннинг ичида республикамиздаги 3 мингга яқин бошланғич партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. 1 октябрдан бошлаб эса ҳамма областларда бу муҳим кампания кенг миқёсда бошланиб кетди.

ТОШКЕНТ. Тошкент ГРЭСи бошланғич партия ташкилоти ҳузуридаги маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси ҳисобот даврида самарали фаолият кўрсатди. Комиссия аъзолари иш самарадорлигини ошириш ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини арзонлаштириш борасида қатор қимматли тадбирларни амалга оширдилар. Натижада ўтган саккиз ой мобайнида корхонада 80 минг сўмлик электр-энергияси тежаб қолинди. Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси раиси Р. Ҳайдаров ана шулар ҳақида тўлқинланиб гапирди.

Бекобод районидаги 13-автокорхона ҳайдовчиси Х. Абдужабборов ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли уддаламоқда. «Бир беш йилликда — икки беш йиллик!» шиори асосида иш юритаётган бу илғор ҳайдовчи айни пайтда 1984 йилнинг август ойи ҳисобига ишламоқда. Шунингдек, корхонадаги А. Мирзаева ва Ф. Абдуқодиров каби коммунистлар ҳам ибратли фаолият кўрсатмоқдалар. Улар автопоездларда тегишли жойларга пахта ташишда юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Бу илғор ишчиларнинг тажрибалари кенг оммалаштирилаётганлиги туфайли корхонада план-кўрсаткичлар зиёдаси билан бажарилмоқда. Корхона бошланғич партия ташкилотининг бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар ана шулар ҳақида гапириб, янги пахта ҳосилини ташишни тезлаштириш йўлларини белгилаб олдилар, маҳсулот исрофгарчилигининг олдини олиш, ишда юқори сифат ва самарадорликка эришиш ва юкларни ўз вақтида белгиланган жойларга етказиб бериш юзасидан қимматли фикр ва мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

НАМАНГАН. Область электр тармоқлари корхонаси бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида корхона раҳбарлари ва партия бюроси адресига бир қатор танқидий фикрлар билдирилди. Йиғилишда сўзга чиққан «Центральная» подстанцияси бошлиғи Н. Чернов қуйи звеноларда коммунистларнинг турли масалалар бўйича ҳисоботларини эшитиб бориш яхши йўлга қўйилганлиги, бироқ партбюро коммунистлар билан ишлашнинг бу формасидан негадир фойдаланмаётганини танқид қилди. Слесарь Ф. Дадамирзаев эса йиғилиш қатнашчилари эътиборини узлуксиз электр-энергияси билан таъминлаш борасида йўл қўйилаётган айрим камчиликларга қаратиб, уларга барҳам бериш учун партиявий таъсирни кучайтириш лозимлиги хусусида тўхталди.

Тўрақўрғондаги трактор-ремонт заводида маъмурият фаолиятини назорат қилувчи учта комиссия тузилган эди. Ҳисобот даврида бу комиссиялар қаторига яна битта — илғор тажрибаларни оммалаштириш ва илмий-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш комиссияси қўшилди. Корхонада бу комиссиянинг тузилиши ғоят зарур бўлиб қолган эди. Қатор йиллардан бери металл ва бошқа материалларнинг анча қисми иккинчи даражали металлар қаторига чиқариб юборилар, исрофгарчиликка йўл қўйилар эди. Бундай камчиликларга йўл қўйгани учун завод директори ишдан олиниб, тўғри қилинганди. Мана шунинг учун ҳам партбюро кейинги йилларда бу масалаларни қатъий назорат остига олиб, у билан шуғулланувчи махсус комиссия тузди. Бу комиссия составига кирган инженер М. Баҳриддинов, токарлар — М. Чудин ва М. Ниёзовлар қора металлардан фойдаланишда тежамкорликка эришишни мунтазам назорат қилиб бордилар. Қўлга киритилаётган натижаларни партбюро мажлисларида вақти-вақти билан муҳокама қилиш йўлга қўйилди. Бундай мажлисларда цех бошлиқларининг ҳисоботлари ҳам эшитиб турилди. Амалга оширилган бу тадбирлар, шубҳасиз, ўз самараларини берди. Яқинда бўлиб ўтган бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида корхонада материалларни тежаш борасида сезиларли ўзгаришлар бўлганлиги мамнуният билан қайд этилиб, тежамкорликни таъминлаш юзасидан иш олиб бораётган комиссия аъзоларининг фаолиятлари ибратли бўлаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Йиғилишда сўзга чиққан фрезерчи К. Сайдуллаев корхонадаги ҳар бир «нозик участка»га мана шундай масъулият билан ёндошиш лозимлигини таъкидлади. «Шунингдек, — деди у, — бизда замонавий иш қуроллари етишмайди, амалда қўлланилаётганлари эса анча эскириб қолган. Бунинг натижасида ҳали ҳам материалларнинг исрофга чиқариш ҳоллари рўй бермоқда. Меҳнат унумдорлиги давр талаблари даражасида бўлмаяпти. Партбюронинг янги состави мана шу камчиликларга барҳам бериш чораларини кўриши лозим».

БУХОРО. Область бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтаётган аксарият ҳисобот-сайлов йиғилишларида зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш жараёни, партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари таҳлил этилди. Бухородаги 20-қишлоқ қурилишининг механизациялашган кўчма колоннаси ғишт терувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Ҳабибов ўзи ҳисобида турган партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиқиб, капитал қурилиш суръатини тезлаштиришга оид фойдали мулоҳазаларни ўртага ташлади. «Биз амалдаги беш йилликда ўн йиллик планни бажаришга сўз берганмиз, — деди у. — Биз сўзимизнинг устидан, албатта, чиқамиз. Аммо бунинг учун меҳнат жараёнини кескин такомиллаштириш даркор. Айни пайтда бу масалада рўй бераётган қийинчиликлар бизни ташвишга солмоқда». Коммунист қурувчининг ташвишланганича бор. Бригадага материал етказиб беришда узилишларга йўл қўйилмоқда. Шунингдек, тез-тез бригадани бир объектдан иккинчи объектга кўчираверишш ҳоллари такрорланмоқда. Мана шунинг учун ҳам йиғилишда коммунистлар И. Ҳабибов фикрини маъқуллаб, партбюрони материал-техника таъминоти масалаларидаги камчиликларга барҳам бериш соҳасида активлик кўрсатишга чақирдилар. Шунингдек, улар партбюро коммунистларда, шу жумладан раҳбар кадрларда топширилган иш учун масъулиятни кучайтириш чораларини кўриши лозимлигини таъкидладилар.

ГУЛИСТОН. Бригада пудратининг афзалликларини Сирдарё области қурувчилари яхши билишади. «Облколхозстрой»нинг Ворошилов районидаги колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси бригадаси бошлиғи А. Мансуров, Гулистон шаҳридаги 3-йўл-ремонт қурилиши бошқармаси бош инженери Р. Сафаровлар бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида сўзга чиқиб, бригада пудратининг афзалликларини ва уларни оммалаштириш ҳақида гапирдилар. Айни пайтда колхозлараро механизациялашган кўчма колоннада мавжуд бригадаларнинг ярмидан кўпи бригада пудрати асосида ишлаб, улар умумий ишнинг 68 процентини бажармоқдалар. Бригада пудрати методи билан ишлаётган бригадаларнинг ҳаммасида саккиз ойлик план-кўрсаткичлар ортиғи билан уддаланди. Бу метод қўлланилмаётган бригадаларда эса планларни бажариш соҳасида қолоқлик ҳукм сурмоқда. Мана шуларни чуқур таҳлил қилган йиғилиш қатнашчилари корхона бўйича тўла бригада пудратига ўтиш даркор, деган қарорга келдилар.

22-трестнинг хўжалик ҳисоби бўйича ишлаётган участкаси бетончиси, партия аъзолигига кандидат Ш. Мамадиёров 1982 йил топшириқларини бажариш учун авж олган ўзаро социалистик мусобақада юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. У партия аъзолигига кандидатлик даврида икки йиллик план миқдорида иш бажаришга ваъда берган эди. Бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида у сўзга чиқиб, ўз фаолияти юзасидан коммунистларга ҳисоб берди ва зиммасига олган мажбуриятларини, албатта, бажаришга сўз берди. «Промстройматериал» трестининг 3-ишчи таъминоти бўлими коммунистлари ҳисобот-сайлов йиғилишида партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятини ҳар томонлама таҳлил қилдилар. Улар, жумладан ташкил этилган ёрдамчи хўжалик истиқболлари ҳақида гапирдилар. Ўтган йили ёрдамчи хўжаликда бўлимдаги ҳар бир ишчи ҳисобига 38 килограммдан гўшт етиштирилган эди. 1985 йилга бориб бу кўрсаткич кескин кўпайиши кўзда тутилмоқда. Беш йиллик охирида қорамол ва чўчқалар 2 минг бошга етказилиб, йилига 105 тоннадан гўшт ва 80 тоннадан сут етиштириладиган бўлади. Йиғилишда коммунистлар КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларига жавобан ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантириш планларини тасдиқладилар.

Мутахассислар маслаҳати

БОҒ ВА ТОКЗОРЛАРДАГИ КУЗГИ ЮМУШЛАР

КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида боғбонлар ва соҳибкорлар олдига ҳам улкан вазифалар қўйилди. Фан ютуқлари ва илғор тажрибани жорий этиш асосида мавжуд боғ ва узумзорларнинг ҳосилдорлигини кескин ошириш мумкин. Боғдорчилик-узумчиликка ихтисослашган илғор совхозлар, колхозлар, бўлимлар ва бригадаларнинг тажрибаси бундан яққол гувоҳлик бериб турибди. Масалан, Ғалаба районидаги «Огонёк», Орджоникидзе районидаги «Қибрай» боғдорчилик-узумчилик совхоз-заводлари, Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози, Самарқанд областидаги «Булунғур», Қашқадарё областидаги «Китоб» боғдорчилик-узумчилик совхозлари йилига ҳар гектар токзорлардан қарийб 180—200 центнердан узум олмоқдалар. Бир центнер узумнинг таннархи 8—12 сўмни ташкил этмоқда. Ҳосилга кирган барча токлар сўкичакларда парвариш қилиняпти. Бунинг шарофати туфайли токларни кузда кўмиш, баҳорда очиш, ўғитлаш, ишлов бериш, ҳосилни териш ва ташиб олиш каби кўп қўл меҳнати талаб қиладиган жараёнлар замонавий боғдорчилик-узумчилик машиналари ёрдамида амалга оширилмоқда. Индустриал технологияни қўллаш барча агротехник тадбирлар комплексини ўз вақтида юқори сифатли ўтказиш, муттасил юқори ҳосил олиш имконини беряпти.

Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими томонидан кўп йиллик тадқиқот натижаларига асосан мевали дарахтлар ва токларнинг серҳосил навлари танлаб олинди ва уларни ўстиришнинг илмий асосланган агротехник тадбирлари ишлаб чиқилди.

Мевали дарахтларнинг серҳосиллиги ва уларни узоқ вақт мобайнида мева бериши кўп жиҳатдан участкани танлаш ва тайёрлашга, навларни саралаб олиш ҳамда парваришлашга боғлиқ. Дарахтлар ва токларнинг яхши ўсиши, авж олишини ва мева беришини тезлаштириш ҳамда уларни тўйимли моддалар билан узлуксиз таъминлаб туриш учун боғ ва токзор барпо қилишдан аввал ерни яхшилаб текислаш ва 40—60 сантиметр чуқурликда ишлов бериш талаб этилади. Бунда тупроқни органик ва минерал ўғитлар билан бойитиш керак. Мевали дарахтлар ва токлар текис участкаларда ўстирилаётганда улар барча зарур моддалар билан бир хил даражада таъминланади. Шўр босган ерларда боғ ва токзор барпо қилишдан аввал тупроқда ниҳол учун зарарли бўлган хлор, сульфатлар ва бошқа тузлар миқдорини камайтириш учун албатта участкани яхшилаб ювиш зарур. Хлор миқдори 1 килограмм қуруқ тупроқда 0,02 процентдан ошмаслиги керак.

Ер ювилаётганда табиийки, тўйимли моддалар маълум даражада тупроқнинг қуйи қатламига чўкади, бу ўз навбатида ерни анча кучсизлантиради. Бундай ерларни тўйинтириш учун тупроқ яхшилаб ювилгандан сўнг органик-минерал ўғитларни солиш лозим. Ўрта Осиё шароитида бу тадбирни октябрь-ноябрь ойларида ўтказиш мақсадга мувофиқ. Бу вақтда ер ости сувларининг сатҳи анча чуқурлашади, тупроқ ҳар хил тузлардан сифатли тозаланади ва у баҳорга яхши етилади. Шўр босган енгил тупроқли ерларни ювишни қишнинг илиқ кунларида ҳам давом эттириш мумкин.

Ерни чуқур ҳайдашдан аввал (50—60 сантиметр) ҳар гектар майдонга бир текисда 30—40 тонна органик ўғит, 150—200 килограммдан механик аралашмали фосфор солиниши лозим. Ўғит барча майдонларга бир текис берилиши керак. Чуқур ишлов берилган юмшоқ тупроқли ерга ниҳол экишдан 1—1,5 ой илгари органик-минерал ўғитлар солиниши лозим. Бу вақт ичида юмшоқ ва ўғитланган тупроқ бироз зичлашади ва унинг таркиби ниҳолни экиш учун оптимал бўлиб қолади.

Ўрта Осиё шароитда уруғ мевали ва манзарали дарахтларни хазонрезгидан сўнг экиш энг яхши муддат ҳисобланади. Ҳар йили дарахтларни кўплаб экиш октябрь ойи охиридан бошланиб кучли совуқлар тушгунга қадар давом этади. Республикамизда уруғ мевали дарахт ниҳолларини қишнинг илиқ кунларида ҳам экиш мумкин.

Данак мевали дарахтлар — шафтоли, гилос ва олманинг «Ранет семиренко» навини эрта баҳорда экиш тавсия қилинади. Баъзи йилларда ернинг чуқурлиги 60—80 сантиметргача бўлган қисми музлайдиган Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм области шароитида барча мевали дарахтлар ва токларни фақат баҳорда экиш керак.

Янги боғ ва токзорларни барпо қилишга тайёргарлик кўриш ишларини бажариш билан бир вақтда мавжуд боғ ва токзорларда айни кунларда қуйидаги агротехник тадбирларни амалга ошириш керак. Сийрак бўлиб қолган боғ ва токзорларга яхши авж олган бир ёки икки йиллик ўша участкада ўсаётган дарахт навларини ўтқазиш лозим. Токзорларнинг сийрак жойларига эса қаламчаларни ёки бир йиллик навдаларни кўмиш керак. Маълумки, токдан мўл ҳосил олиш учун навдаларни ҳар йили кесиб туриш зарур. Ҳосилдан бўшаган ток навдалари ноябрь ойигача кесилади. Ноябрнинг иккинчи декадаси бошлангунча токлар кесилган ва ерга кўмилган бўлиши керак. Бунда иқлим шароитлари ҳисобга олинган ҳолда Қорақалпогистон АССР ва Хоразм обдастида тупроқ қатламн 30—40. сантиметрдан, қолган бошқа областларда эса 20—30 сантиметрдан кам бўлмаслиги керак. 800-1000 миллиметрдан зиёд ёғин ёғадиган тоғли зоналарда эса винобоп навли токларни ерга букиб, улар махсус илгаклар билан мустаҳкамланади, устига эса қирқилган ток навдалари ташлаб қўйилади. Кўп қор ёққанда токлар қалин қор қатлами остида қолади ва совуқдан яхши сақланади.

Турли навли токларнинг ўзига хос биологик хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда ҳосил берадиган навда ҳар хил узунликда: калта, ўртача ва узун қилиб қирқилиши мумкин. Навда калта қирқилганда 4—5 та, ўртачасида эса 8—12 та, узун қирқилганда 15—20 та ва ундан ҳам кўп куртак қолдирилади. Токларнинг ҳар гектаридан 200—300 центнердан ҳосил олиш учун 1 гектар майдондаги узумнинг винобоп сортларида 300—350 минг, маҳаллий столовой ва кишмиш сортларида эса 400—450 минг куртак бўлиши керак.

Ўзбекистон шароитида мевали дарахтлар ва токлар тупроқдаги азот, фосфор, калий, микроэлементлар билан кўп тўйинади, бунинг натижасида ер ниҳоятда кучсизланиб қолади. Мевали дарахтлар ва токларнинг нормал ўсиши ҳамда мўл ҳосил беришини таъминлаш учун ерга ҳар йили етарли миқдорда органик ва минерал ўғитлар солиниши керак. Олманинг «Ранет семиренко» нави гектарига 80—100 центнердан ҳосил берганда бир гектар тупроқда 61,9 килограмм азот, 16,8 килограмм фосфор, 59,8 килограмм калий, 282 центнердан ҳосил берганда эса шунга мувофиқ 245, 28, 139 килограммдан азот, фосфор, калий сарфланади. Бошқа мевали дарахтлар ва токларда ҳам шундай ҳолни кузатиш мумкин.

Кузда боғнинг қатор оралари ҳайдалишидан аввал ҳар гектар майдонга 8—10 тоннадан органик ўғит, 60 килограммдан фосфор ва 30—40 килограммдан калий, ҳар гектар токзорга эса 8—10 тонна органик ўғит, 90 килограмм фосфор ва 40—50 килограмм механик аралашмали калий ўғити солиниши керак. Агар хўжаликларда органик ўғитлар етарли бўлмаса, боғ ва токзорларнинг қатор ораларига кўк ҳолида ҳайдаладиган экинлар экиш мақсадга мувофиқ. Шундай экинлардан бири Никольсон нўхотидир. У қишда 33 даража совуққа ҳам чидаш беради ва 4—5 ой мобайнида кўк масса ҳосил қилади. Бу экинни октябрь ойида экилганда (4—5 сантиметр чуқурликда, 1 гектар майдонга 120—130 килограмм уруғ сарфланади) бир марта суғорилгандан кейин орадан беш-олти кун ўтгандан сўнг униб чиқади ва 20—30 кун мобайнида ер юзаси ва боғлафнинг қатор оралари яшиллик билан қопланади. Кўк ҳолда ҳайдаладиган экинларни боғнинг ҳамма ерига экиш керак.

Келгуси йилга Никольсон нўхоти гуллаган даврида (апрель-май ойларида) кўк масса тупроққа аралаштириб ҳайдалади. Кўк ҳолида ҳайдаладиган экинлар тупроққа яхшилаб аралаштирилгандагина тупроқ азот ва бошқа моддалар билан бойийди. Кўк ҳолида ҳайдаладиган дуккакли экинлар бир гектар тупроқни 100—150 килограмм азот бериш билан бойитади, яъни у 300—400 килограмм аммиак селитраси ўрнини босади.

Никольсон нўхотидан ташқари рапс эспарцет, «Восток-55» нўхоти, кузги вика, горчица, перко ва бошқа шу каби кўк ҳолида ҳайдаладиган экинлар яхши натижалар беради.

Боғ ва токзорлар қатор ораларини ҳайдашнинг энг яхши муддати октябрь-ноябрь ойи ҳисобланади. Ерни ҳайдашдан аввал органик, минерал ўғитларни солиш 1983 йилда боғ ва токзорлардан юқори ҳосил олиш учун мустаҳкам пойдевор яратади.

Боғ ва токзорларда кузги тадбирлар комплексини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш келгуси йилда мўл мева ва узум ҳосили етиштириш гаровидир.

М. МИРЗАЕВ,
Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, ВАСХНИЛнинг мухбир аъзоси, қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

М. СОБИРОВ,
агротехника бўлимининг мудири, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ҲАЛОК БЎЛГАН ҚАҲРАМОНЛАР ХОТИРАСИ

ПРАГА. Карпат — Дукла операцияси ва Чехословакия халқ армияси кунининг 38 йиллиги муносабати билан Дукладаги ва унинг яқинида жойлашган Свидник шаҳридаги ёдгорлик комплексларида гулчамбарлар қўйиш тантанали маросимлари бўлиб ўтди. ЧССР миллий мудофаа министри армия генерали М. Дзур бошчилигидаги Чехословакия халқ армияси вакиллари, ЧССР партия ва давлат органларининг ходимлари Дукла довонидаги жангларда Чехословакияни озод қилишга киришган Совет Армияси ва биринчи чехословакия армия корпуси жангчилари хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

Дукладаги тантаналар чоғида довондаги ёдгорлик комплексининг янги қисми бўлмиш қаҳрамонлар хиёбонини очиш маросими ўтказилди. Азим шамшод ва қарағай дарахтлари тагида довон учун бўлган жангларда Совет Иттифоқи ва ЧССР қаҳрамонлари унвони билан тақдирланган совет ва чехословак жангчилари ҳамда командирларининг 15 та бронза бюсти ўрнатилди.

ЯДРО ҚУРОЛИГА ҚАРШИ

ВАШИНГТОН. Америка сенатори Алан Крэнстон ядро қуролини тўла-тўкис ва батамом тақиқлаш йўлидаги биринчи қадам сифатида АҚШ билан СССРнинг ядро қуролларини кўпайтирмасликка чақирди.

Бирон-бир янглишиш оқибатида ёки арзимас можаронинг кучайиб кетиши натижасида ядро уруши бошланиши хавфи узлуксиз ортиб бормоқда, деб таъкидлади сенатор.

АҚШнинг иқтисодий кулфатлари «тобора қимматга тушаётган ва хатарли қуролланиш пойгаси»дан келиб чиқмоқда, деди у.

ЛЕСОТО МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

МАПУТУ. (ТАСС). Африка жанубидаги кичик қироллик мамлакати Лесото халқи 4 октябрь куни ўзининг миллий байрами — Мустақиллик кунини 16 — марта нишонлайди. Мустақил ривожланиш йиллари мобайнида мамлакатда оғир мустамлакачилик меросини бартараф этиш, миллий саноатни қарор топтириш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш учун кўп иш қилинди. Янги иш жойларини вужудга келтиришга, энергетика базасини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Экономиканинг Жанубий Африка Республикаси режимига боғлиқ бўлишини камайтириш мамлакат раҳбарлари илгари сураётган асосий вазифалардан биридир.

Лесото бир қанча регионал иқтисодий ташкилотларнинг ишида актив қатнашмоқда. Мамлакат ҳукумати Африка жанубидаги мустақил давлатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни олдида турган проблемаларни ҳал этишда муҳим омил, деб қарамоқда. Масалан, яқинда Лесото билан Зимбабве ўртасида битим имзоланди. Бу битимда ҳар икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ ҳажмини янада кўпайтириш белгиланди.

Ёш давлат халқаро майдонда Африка жанубида ирқчили ва апартеиднинг сўнгги манбаларини тугатиш учун курашмоқда, «фронт ёни давлатлари»ни қўллаб-қувватламоқда. Ирқчи ЖАР шу давлатларга қарши иғвогарликни кучайтирмоқда. Лесото, деб ёзади: «Лесото уикли» газетаси, Преториянинг Африкадаги қўшни мамлакатларнинг ишини издан чиқаришга қаратилган йўлини қоралайди ва ЖАР ҳомийлигида «Жанубий Африка давлатлари уюшмаси»ни ташкил этиш ғоясини қатъиян рад этади. Ирқчилар ана шу уюшма ёрдами билан регион халқларига ўз хоҳиш — иродасини зўрлик билан тиқиштиришни истайдилар.

БЕМАЪНИ ҚАРОР

ТОКИО. Япония иқтисодий ташкилотлари федерациясининг президенти И. Инаяма хусусий компаниялар ишчи ва хизматчиларининг иш ҳақини «кўпайтирмаслик» планларини эълон қилди. Мамлакат монополистлари штабининг раҳбари бу қарорни оқлаш учун жаҳон капиталистик хўжалигидаги депрессияни ва Япониядаги саноат ишлаб чиқариши инқирози чуқурлашиб бораётганини важ қилиб кўрсатди. И. Инаяма давлат хизматчиларининг иш ҳақини «кўпайтирмаслик» ниятини эълон қилган расмий Токионинг позициясига «юқори баҳо» берди. Матбуотнинг ҳисоб-китобларига қараганда, маъмурларнинг мана шу бемаъни қарори натижасида 26 миллионга яқин япон зарар кўради, чунки нарх-наво узлуксиз ошиб бораётган шароитда уларнинг реал даромадлари 1 триллион 300 минг иена миқдорида камаяди.

АЛОҚАЛАР КЕНГАЙТИРИЛСИН

ВЕНА. Австрия федерал канцлери Б. Крайский шарқ ва ғарб давлатлари ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатлар кенгайтирилиши лозимлигини айтди. У бир гуруҳ америкалик журналистлар билан учрашувда сўзлаган нутқида бу алоқаларни ривожлантириш кескинликни юмшатиш сиёсатини қайтадан тиклаш учун шарт-шароит яратишни таъкидлади.

У Сибирь — Ғарбий Европа газ қувури қурилишини мана шундай шарт-шароитлардан бири, деб таърифлади. Шу муносабат билан канцлер Рейган маъмуриятининг лойиҳанинг амалга оширилишини барбод этиш мақсадида ўзининг Ғарбий Европадаги шерикларига тазйиқ ўтказиш учун қилаётган уринишларни танқид қилди. Камситувчилик чоралари ёрдами билан сиёсий ғалабага эришиб бўлмайди, деди у.

МОНОПОЛИЯЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

ЛУАНДА. «Жорнал ди Ангола» газетаси бундай деб ёзади: «Алоқа группаси» мамлакатлари (АҚШ, Канада, Англия, Франция ва ГФР) Намибия проблемасини холисона ва одилона ҳал этишни мутлақо ўйламаяптилар. Улар Африка жанубининг табиий бойликларини талон-тарож қилабериш учун Претория режими билан ҳар томонлама алоқаларни бундан буён ҳам давом эттиришдангина манфаатдордилар.

Ҳозир АҚШнинг ЖАРдаги капитал маблағи 4 миллиард доллардан ошади. Ирқчилар ҳукмронлиги остидаги давлатда иш кўраётган АҚШнинг 500 дан кўпроқ компания ва фирмаси ЖАР ва Намибиядан хром, ванадий, марганец ва бошқа қимматли хом ашёларни ташиб кетиш орқали жуда катта фойда олмоқда ва айни бир вақтда Претория режимининг иқтисодий ҳамда ҳарбий потенциалини мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

ГФР. АҚШ ва НАТОдаги агрессив доираларнинг сиёсати билан оммавий қирғин воситалари — янги ядро ракета қуролларини мамлакат территориясида жойлаштиришга қарши бу ерда умумхалқ норозилиги ҳаракати кучайиб бормоқда. Айрим саноат ва маданият марказларининг шаҳар советлари ўз территорияларини ядросиз зона деб эълон қилдилар.

СУРАТДА: Шимолий Рейннинг асосий шаҳарларидан бири Вестфалияда ўтказилган норозилик намойиши.
А. Григорьев фотоси.
(ТАСС).

ЭРОН—ИРОҚ МОЖАРОСИ

БАҒДОД. Ироқ расмий ҳарбий вакилининг Бағдод радиоси орқали эшиттирган баёнотида маълум қилинишича, Эрон қўшинлари фронтнинг марказий участкасидаги Мандали шаҳри яқинида Ироқ чегарасини кесиб ўтишга уриниб, Ироқ армиясининг позицияларига яна, учинчи марта ҳужум қилдилар. Икки соат давом этган шиддатли жанглар натижасида Эроннинг ҳужуми қайтарилди, душманнинг қўшинларига ва техникасига катта талафот етказилди.

Бош ҳарбий қўмондонликнинг ахборотида уқтириб айтилишича, Ироқ самолётлари ва вертолётлари фронтнинг марказий участкасида душман истеҳкомларига ёпирилиб зарба урдилар. Ироқ самолётлари ҳеч бир шикастсиз ўз базаларига қайтиб келди.

Расмий ҳарбий вакилнинг айтишича, Ироқ ҳарбий-денгиз кучлари Форс кўрфазида иккита кемани ғарқ қилганлар.

ТЕҲРОН. Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги маълум қилишича Мандали шаҳри яқинида Ироқ қўшинларининг истеҳкомларига қилинган ҳужум чоғида Ироқнинг 150 га яқин ҳарбий хизматчиси ўлдирилган ва бир неча юз киши ярадор қилинган: Шу операция вақтида душманнинг 70 та бункери ва 55 та блиндажи вайрон этилган. Ироқнинг битта танки ва бронетранспортери ишдан чиқарилган, бир неча тўпи яксон қилинган. Операция тугаллангинидан кейин Эрон бўлинмалари эсон-омон ўз базаларига қайтиб келдилар, деб хабар қилади агентлик. Ироқ қўшинларининг қарши ҳужумлари қайтарилган.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

УЛАН-БАТОР. Социалистик Монголиянинг навқирон индустриал маркази Эрдэнэт шаҳрининг меҳнаткашлари ажойиб туҳфа олдилар: бу ерда маиший хизмат кўрсатиш янги маркази ўз эшикларини меҳмондўстлик билан очди. Марказда турли ремонт устахоналари, универмаг, ошхона, сартарошхона, кўпгина бошқа ишхоналар бор. Техниканинг энг сўнгги ютуқлари билан таъминланган марказ бир кунда деярли 15 минг нафар кишига хизмат кўрсатиши мумкин.

Меҳнаткашлар турмуш шароитларининг доимо яхшиланаётганлиги — Монголия Халқ Революцион партияси социал сиёсатининг энг муҳим жиҳатларидан биридир. Бу соҳада маиший хизмат кўрсатиш етакчи роль ўйнамоқда. Ўн йил муқаддам ташкил этилган маиший хизмат кўрсатиш республика халқ хўжалигининг муттасил ривожланаётган мустақил тармоғига айланди.

ЛОНДОН. Ишсизлик кейинги йилларда ҳам Буюк Британияда энг ўткир социал проблема бўлиб қолади. Англия давлат ташкилоти иш кучи масалалари билан шуғулланувчи комиссия экспертлари буни тан олишга мажбур бўлдилар. Бу комиссия иш билан таъминлаш ва профессионал таълим соҳасида ҳукумат программаларини амалга ошириш ишини бошқармоқда. «Обсервер» газетаси комиссия тайёрлаган докладдан парчалар келтирган. Доклалдан келтирилган бу парчаларда иш билан таъминлаш соҳасидаги аҳволнинг яқин вақт ичида тубдан яхшиланишини кутиш мумкин эмаслиги уқтириб ўтилади. Мутахассисларнинг фикрича, мамлакатда бир йил давомида ва бундан ҳам кўпроқ вақт ичида ишсиз бўлган кишиларнинг кўплиги айниқса ташвишли бир ҳолдир. 1977 йилдан 1982 йилгача бўлган даврдагина, дейилади докладда, шундай инглизлар сони уч баравар кўпайиб, бир миллион кишидан ошди.

Мард майдонда синалади

АҲДИМИЗГА СОДИҚМИЗ

Бригадамиз заршунослари юбилей йилида ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган. Ана шу ният билан меҳнат қилган коллективимиз аъзолари пахтадан ҳар қачонгидан мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кеча-кундузда бригадамиздаги ҳар бир киши ваъдага вафо қилиш мақсадида етиштирилган ҳосилни тезроқ саранжом-саришталаш йўлида тер тўкяпти.

Бизда қатъий меҳнат интизоми ўрнатилган. Теримда қатнашаётган ҳар бир киши кунлик нормани ошириб бажаришга эришяпти.

СССР Олий Советининг депутати Санамжон Исмоилова, Бекбўлсин Худойберганов, Матёқуб Эрматов сингари «зангори кема» капитанлари ҳар куни «пўлат этак»лардан 15—16 тонна дур тўкяптилар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 250—350 тоннадан жавоҳир териб бериш мажбуриятини олишган. Роҳат Жуманиёзова, Сафаргул Қутлимуродова, Онабиби Жавоқова, Уғилжон Собирова каби кўпмингкилограммчи теримчиларимиз ҳам кунига 200—220 килограммдан пахта териб, хирмонга барака киритяптилар. Маррага яқинлашиб қолдик. Колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг кўчма Қизил байроғи далаларимиз узра ҳилпираб турибди. Биз пахта тайёрлаш йиллик план ва мажбуриятини ана шу байроқни қўлдан чиқармаган ҳолда бажарамиз.

«Ол олтин»га — олий сифат! Бу бригадамиз аъзоларининг жанговар шиорига айланган. Бригадамизда мусобақа кенг қулоч ёйган. Ҳар ўн кунда терим натижалари якунланиб, илғорлар қимматбаҳо буюм, пул ва вимпель билан тақдирланиб борилмоқда. Уларнинг тажрибаси эса жанговар варақада ёритиб борилмоқда. Бу ҳам терим суръатини кун сайин оширишга ёрдам беряпти. Ҳар куни 5—6 процент миқдорида пахта тайёрланаётир. Юбилей йили хирмони кун сайин юксалмоқда.

О. ДУСОВА,
Шовот районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Пахтачи районидаги Свердлов номли колхознинг Мели Тоғаев бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари юбилей йилида 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 65 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олганлар. Далаларда шунга етарли ҳосил етиштирилди. Ҳар бир фурсатдан оқилона фойдаланаётган бригада заршунослари марра сари дадил одимламоқдалар.

СУРАТДА: колхоз раиси Норберди Хидоятов (ўнгда) бригадир Мели Тоғаев билан пахта сифатини кўздан кечирмоқда.

И. ҲАСАНОВ фотоси.

СУВОРИЙЛАР СУРЪАТИ

РЕПОРТАЖ

Уфқ эндигина қизариб келяпти. Куз тонгининг сарин шабадаси эсяпти. Қишлоқ йўллари бўйлаб пахтазорга теримчилар ошиқишмоқда. Биз ҳам уларга ҳамроҳ бўлиб Ромитан районидаги Ленин номли колхоз даласига йўл олдик. Бир вақтлар сувга ташна бўлган бу ерларда «оқ олтин»дан кўзланганидан анча кўп мўл ҳосил етиштирилган. Инсон қўли гул деб шунга айтсалар керак-да.

Далада қизғин меҳнат суронн ҳукмрон. Бир томонда механизаторлар «пўлат от»ларини пайкалларга олиб кираётган бўлсалар, иккинчи томонда чаққон теримчилар ким ўзарга меҳнат қилишмоқда. Олтин чаноқлар лабида табассум жилва қилади. Лўппи-лўппи очилган пахталар эгатларга ўзгача чирой бахш этган. Ажиб манзара. Кўз қувонади, дил яйрайди. Деҳқон бу гўзалликни яратиш учун кўп тер тўкди. Сув танқислигини мардонавор меҳнати билан енгди. Бугунги кунда унинг бутун фикр-хаёли, нигоҳи далада.

Колхоз раисаси Райҳон Ҳикматова билан далаларни кезиб юрибмиз. Колхоз олтинпазлари юбилей йилида юксак маррани кўзлаб меҳнат қилишяпти. Мавжуд 1467 гектар майдонда деҳқончилик қилиниб, давлатга 7800 тонна «оқ олтин» топшириш мўлжалланган. Хўжаликда 20 та бригада бўлиб шу кеча-кундузда улар бир-бирлари билан ўзаро беллашиб ким ўзарга пахта теришяпти. Терим икки сменада, группа усулида ташкил этилган.

Нишон Жўраев бошлиқ бригаданинг аҳил коллективи бу йил 58 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 65 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олган. Бу кишидан кўп меҳнат талаб қилади, албатта. Масъулиятни сидқидилдан ҳис этган заршунослар ҳар бир фурсатни ғанимат билиб йиғим-теримга ўтган йилдагидан анча барвақт киришдилар. Бугун эса уларнинг коллектив олдида юзлари ёруғ. Дастлабки марра олти иш кунида эгалланди. Ҳар гектар майдондан биринчи теримдаёқ 30 центнердан ошириб хирмон кўтарилди. Энди навбат мажбуриятга.

Шу онда ўзининг «пўлат от»ини йўрғалатиб суворийлар кела бошлашди. Улар томон бориб бир дам суҳбат қурдик.

— Юбилей йилида ўз агрегатим билан 450 тонна пахта териб бермоқчиман, — дейди Ҳошим Усмонов. — Бу йил ҳаммамиз учун масъулиятли синов йилидир. Чунки мазкур йилда жонажон Иттифоқимизнинг 60 йиллик муборак тўйи нишонланади. Тўйга тўёна билан бориш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз. Шуни назарда тутиб ҳамкасбим Омон Шарипов, Ҳасан Ширинов, Деҳқон Сафаров билан мусобақалашиб ишлаяпман. Улар ҳам ўз агрегатлари бункеридан 350—400 тонна дур-жавоҳир бўшатиш мажбуриятини олишган. Бугунгача терган пахтам 100 тоннадан ортиб кетди.

Мана унинг мусобақадоши Омон Шарипов ҳам келиб қолди. У пайкал четида турган тележкага терилган пахтасини ағдарди-да, яна пайкал томон бориб пахтазор денгизида бир маромда сузиб кетди. Унинг кетидан касбдошлари ҳам ўз агрегатларини пайкалга буришди. «Пўлат этак»ка тушаётган оппоқ пахта парча-парча ёғаётган қорни эслатарди.

Биз хўжаликнинг бошқа бригадасига ўтдик. Ҳамма ерда бирдек меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Мана қаршимизда кенг пайкал.

— Бу пахта пайкаллари Ғаффор Жабборов бригадасига қарашли, — дейди хўжалик раҳбари. — Азаматлар Нишон Жўраев изидан бориб яхши натижаларни қўлга киритишмоқда. Улар ҳам 60 центнерчилар ташаббусига қўшилиб ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтариш учун курашишяпти. Бу бригадада ҳам пахта тайёрлаш плани муддатидан анча илгари бажарилди.

— Планимизни бажарганимизга икки кун бўлди, — дейди бригадир. — Айни кунларда мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширмоқдамиз. Механизаторларга яхши ишлашлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилган. Улар ўртасида мусобақа йўлга қўйганмиз. Илғорлар вақти-вақти билан рағбатлантириб борилади. Бу эса уларнинг ўз ишига бўлган масъулиятини янада оширмоқда. Шамси Усмонов ҳозиргача 120 тонна пахта теришга эришди. У шу кеча-кундузда ўз агрегати бункеридан 10 тоннадан ошириб дурдона бўшатмоқда.

Пахтазорга боқамиз. «Зангори кема»лар пахтазор денгизида бир маромда сузиб юрибди. Теварак-атрофни агрегатлар ҳайқириғи тутиб кетган. Уларнинг бункери «оқ олтин»га тўлиши билан механизаторлар пайкал четида кутиб турган прицепларга пахтасини ағдариб яна теримда давом этишмоқда. Фаттоҳ Шарипов, Шодмон Сафаров, Қаюм Ҳаққиев каби тракторчилар эса пахта билан тўлган тележкаларни манзил томон дадиллик билан ўз вақтида элтиб туришибди.

Шу куни хўжаликнинг Шомурод Отамуродов, Яҳё Жамолов, Ражаб Узоқов, Иброҳим Нарзиев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларида ҳам бўлдик. Ҳамма бир мақсад йўлида — она-Ватанга тортиқ этиладиган 7800 тонналик пахтани тезроқ йиғиштириб олиш мақсадида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қиляпти.

А. ФОЗИЛОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ҚИМИРЛАГАН ҚИР ОШАР

Шу кеча-кундузда республикамизнинг қайси бир хўжалигида бўлманг, фарзандларимиз томонидан етиштирилган оппоқ пахта толаларини чаноқларда жилва қилиб турганига кўзингиз тушади. Ҳа, бундай улкан «оқ олтин» хирмони яратишнинг ўзи бўлмади, албатта. Бунинг учун қалби пахта ишқи, пахта меҳри билан ураётган меҳнаткаш, олийжаноб халқимиз эрта кўкламнинг серёғин кунларини, саратоннинг сара офтобини бошидан кечирдилар. Бугунги кунда уларнинг манглай тери пайкалларда дур бўлиб порламоқда. Шундай кезда биз отахонлар ҳам уйда тинч ўтира олмаслигимиз тайин. Шу боисдан далага чиқишга, қўлдан келганча пахтакорларга холисона кўмаклашишга аҳд қилдик.

Ҳозир Сирдарё районидаги Ленин номли колхознинг Толиб Аҳмедов бошчилик қилаётган бригадасида дур теряпмиз. Касбдош дўстларимдан Эргаш Қурбонов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер Сафар Холматов, Рашид Бекиров, Эргаш Турдибоев, Фазли Элбоевларнинг ҳар бири 30—40 килограммдан пахта териб, хўжалик хирмонига муносиб улуш қўшишмоқда.

Халқимизда «Қимирлаган қир ошар», — деган доно нақл бор. Ана шу халқ нақлига амал қилиб иш тутаётган бригада заршунослари хўжаликда биринчилар қатори халқ хўжалик планини бажаришга эришдилар.

Колхоз территориясида истиқомат қилаётган ветеран отахон ва онахонларнинг мақсади битта. У ҳам бўлса то колхоз давлатга пахта топшириш планини бажармагунча пахтазордан чиқмаймиз дейишяпти. Биз бунга тўла амал қиламиз. Токи билакда кучимиз бор экан, кўзимизнинг нури, дилимиз шуури бўлган «оқ олтин»имизнинг бирор мисқолини ҳам ерда қолдирмаймиз. Бу бизларнинг Иттифоқимизнинг 60 йиллик юбилейига қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади.

Қурбон ота МУЛЛАЕВ,
Сирдарё районидаги Ленин номли колхозда истиқомат қилувчи шахсий пенсионер.

СЕРЖИЛО ЧАНОҚЛАР

Шимолий Фарғона каналининг чап қирғоғи бўйлаб юрсангиз, чексиз пахтазор бошланади. Ғўзалар дуркун, сершоҳ ва серҳосил. Чамандек очилган лўппи пахталар жилоланиб кўзни қамаштиради. Гўё қор ёққану фақат чаноқларни қоплаган. Бундай гўзал ва лобар манзара ҳар қандай одамнинг ҳам ғайратини қўзғаб, пахтазорга чорлайди. Беихтиёр этак боғлаб, пахта тергингиз келади. Биз ҳикоя қилаётган «оқ олтин» пайкаллари шундоқ Наманган шаҳри биқинига туташган Наманган районидаги «Коммунизм» колхозига қарайди.

Кейинги йилларда хўжалик гуркираб ривожланиш йўлига тушиб олди. Айниқса, пахтачилик соҳасида яхши натижаларга эришиляпти. Фарғона водийсида деҳқончилик учун анча мураккаб келган ўтган йилги об-ҳаво шароитида ҳам колхоз аъзолари пахтадан катта хирмон кўтардилар. Мавжуд 1265 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнерга яқин дурдона олинди.

Юбилей йилида заршунослар ҳар қачонгидан кўп «оқ олтин» хирмони уйишга аҳд қилишган. Ҳосилдорлик 42 центнерга етказилади. Ана шу юксак маррани эгаллаш учун хўжалик пахтапарварлари ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Барча агротехника тадбирлари ўз вақтида ва сифатли амалга оширилди. Шу билан бир қаторда ғўзанинг эртапишар ҳамда серҳосил «Уйчи-2» навидан деҳқончилик қилинганлиги ҳам пахтанинг тез ва серҳосил бўлиб етишишида катта роль ўйнади.

Шу кунларда хўжалик далаларида ҳаёт қайнамоқда. Эрта тонгданоқ кенг пахтазорларда меҳнат симфонияси янграйди. Канал қирғоғида уч туп мажнунтол ёнма-ён ўсган жойдаги карта бугун, айниқса, ҳар қачонгидан барвақтроқ гавжум бўлди. Худди шу ердан колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусаттор Халилов бошлиқ бригадасининг пайкаллари бошланади. Бригада азаматлари бу йил гектаридан 60 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган.

Бепоён пахтазор. Пайкалларда «зангори кема»лар чайқалиб олға интилади. Теримчилар этак-этак дурдонани тележкаларга бўшатишаётир. Ўзаро мусобақалашиб ишлаётган теримчиларнинг олдинги сафида бошларига бир хил, ҳаво ранг тусда дурра ўраб олган уч дугона боряпти. Уларнинг исм-шарифлари Онахон Ҳожиева, Асила Мўйдинова ва Саодат Рустамовадир.

Бригададагилар бекорга уларни «уч дугона» дейишмайди. Улар чигит экишдан тортиб, ҳосил йиғим-теримигача доимо бирга. Мусобақадошлар бу йилги йиғим-терим мавсумига ҳам алоҳида масъулият ва тайёргарлик билан келишди. Улар 9—10 тоннадан пахта теришга сўз беришган. Бу дугоналар «оқ олтин»ни тоза ва сара теришга алоҳида эътибор беришаётир. Бу йилги мавсумда сифат биринчи ўринга қўйилди. «Сара ҳосил етиштирдикми, унга гард юқтирмаймиз» дейишяпти чеварлар.

— Пахта шунчалик чиройли очилганки, терган сари тергинг келади, — деди Онахон навбатдаги этак пахтасини бўшатаркан. — Қаранглар, пахтанинг асосий қисми очилиб бўлган.

— Пахта пишиб очилса, чаноқдан чиқиши ҳам осон бўларкан, — Ҳамидахоннинг гапига қўшилди Асила. — Чиндан ҳам «Уйчи-2» навининг чиллаки деганлари рост экан. Мен ҳеч қачон пахтанинг бунчалик тез етилиб, теримнинг бу йилги сингари барвақт бошланганини билмайман. Ахир, баъзи йиллари ҳосил тўла етилишини энтиқиб, орзиқиб кутардик.

Учинчи дугона Саодат ҳам дугоналарининг фикрини бош тебратиб тасдиқлади:

— Рост айтасиз, ўртоқжонлар, пахта қанча барвақт пишса, ҳосил шунча тез йиғиштирилиб, мавсум қисқаради. Ёғин-сочинга қолдирмасдан териб олганга нима етсин. Чунки пахта қанча тез йиғиштириб олинса, сифати шунча юқори бўлади.

Шу орада шийпон тарафдан нонуштага чорланади. Пайкал четига келиб тўхтаган тележкада осма тарози кўринди. Табелчи терилган пахтани ўлчашга тутинди. Уч дугонанинг ҳар сафаргидек бу галги кўрсаткичи ҳам ҳамманикидан юқори эди. Нонуштагача Онахон 40, Асила, 45, Саодат 38 килограмм пахта теришибди.

Колхозда кўпмингкилограммчилик ҳаракати кун сайин кенгайиб бормоқда. Ҳозиргача улар сони юздан ошди. Ҳар бири 6—8 тоннадан пахта теришга аҳд қилишган Онахон Ҳожиева, Асила Мўйдинова, Саодат Рустамовалар кунига 200—220 килограммдан пахта териб, бу борада байроқдорлик қилишяпти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ А. Халилов бошлиқ бригада коллективи пахтани сифатли теришда, кунлик суръатда карвонбоши. Бригада аҳли мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширяпти. Хирмонингиз юксалаверсин, олтин қўлли пахтакорлар!

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
Ю. ЗИЕДОВ,
Наманган области.

ТОЛАНГ КЎЗЛАРИМГА ТЎТИЁ

Пахта терсам, ёниб
терайин,
Фахр-ла қувониб терайин,
Далаларим хуш навоси-ю,
Нафасига қониб терайин.
Майдон аро қувончли кураш,
Хирмонларим самога туташ,
Ризқи-рўзим, иқболим
пахтам,
Меҳринг эса юракда оташ.
Сен чаноқдан кулган мисли
моҳ,
Эгатларинг менга сайилгоҳ.
Иштиёқ-ла тоза терайин,
Толанг кўзларимга тўтиё...
Пахта терсам, жўшиб
терайин,
Бор меҳнатим қўшиб
терайин,
Гул диёрим ишқи-ла куйлаб,
Марралардан ошиб терайин!
Пахта терсам, ёниб терайин!

Сафия ШАРОПОВА.

ДАЛАЛАР НАФАСИ

ФАРҒОНА. Юбилей йилида 1000 гектар майдонда деҳқончилик қилаётган Киров районидаги «Искра» колхози пахтакорлари теримни кундан-кунга қизғин тус олдирмоқдалар. Далаларда 21 та «зангори кема» жавлон урмоқда. Бунга бригада ва звенолар ўртасида социалистик мусобақа яхши уюштирилганлиги туфайли эришиляпти.

Хўжаликда пахта планини бажараётган бригада ва звенолар кўпайиб бормоқда. Ниёзали Аҳмедов бошчилик қилаётган бригада ана шулардан бири. Бу коллектив дашт ерда деҳқончилик қилиб ҳосилдорликни гектар бошига 60 центнерга етказиш ташаббуси билан чиққан эди. Теримга пухта тараддуд кўрилганлиги ўз самарасини берди. Натижада йиллик пахта тайёрлаш плани тўрт иш кунида бажарилди. Биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтарилди.

Бригадада асосан уруғлик пахта етиштирилади. Чевар кўпмингкилограммчилардан Заримахон Сиддиқова, Улҳанисо Салоҳиддинова, Замира Қаюмова, Сабохон Ниёзова, Манзура Саъдуллаеваларнинг ҳар бири кунига 180—200 килограммдан «оқ олтин» териб ҳамкасбларига ибрат бўлишмоқда.

У. ҚУРБОНОВ.

БУХОРО. Охунбобоев номли колхоз Пешку районидаги кенжа хўжаликлардан бири ҳисобланади. Колхоз олтинпазлари юбилей йилида она-Ватанга 4 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган. Мавжуд 11 та бригаданинг ҳаммасида мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди. Айни кунларда колхоз пахта тайёрлашда районда пешқадамлар сафида боряпти. Далаларда 16 та терим агрегати иккита терим-транспорт отрядига бўлиниб ишламоқда.

Пахта теримида коммунист Моҳитоб Муродова бошчилик қилаётган бригада заршунослари пешқадамликни қўлдан беришмаяпти. Улар 68 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 65 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган. Ҳозир дастлабки довондан ошиб, мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топшираётган аҳил коллектив марра сари дадил одимлаяпти. Механизаторлардан Саттор Жумаев, Равшан Келдиёровларнинг ҳар бири кунига ўз «зангори кема»лари бункеридан 10—12 тонна дур бўшатишмоқда.

Хўжаликда иш ипатоволиклар методи асосида ташкил этилган. Терилган пахта шу ондаёқ пайкал четида турган тележкаларга ағдарилиб, қабул пункти томон зудлик билан ташилмоқда. Бунда тележкачилардан Мардон Жўраев, Сафар Раҳимов ва Хол Ўроқовларнинг иши таҳсинга лойиқ. Улар ҳар куни планларини мунтазам ошириб бажариб, ҳамкасбларига ибрат бўлишяпти. Йиллик пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини 10 октябрда бажаришга аҳд қилган колхоз марду-майдонлари суръатга суръат қўшиб ишламоқдалар.

М. ШАРИПОВА.

ҚАШҚАДАРЁ. Холмурод Эсерғалиев номини Чироқчи районидаги «Коммунизм» колхозида ҳамма пешқадам бригада бошлиғи сифатида ҳурмат билан тилга олади. Бунинг боиси бор албатта. Холмурод ўзининг бригадирлик фаолияти даврида ҳосилдорликни кескин оширишга муваффақ бўлди. Ўтган йили ҳар гектар майдондан 54 центнердан хирмон кўтаришга эришилганди. Бу йил у бошчилик қилаётган бригада республикамизнинг 12 донгдор бригада ташаббусига қўшилиб, СССР 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилди.

Ҳозир Холмурод бошчилик қилаётган бригада заршунослари теримда пешқадам. Улар ҳар куни эл хирмонига йиллик планнинг 6—7 проценти миқдорида ҳосил териб тўкишмоқда. Бу коллектив хўжаликда биринчилар қатори пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажаришга эришган эди. Куни кеча улар мажбуриятни ҳам шараф билан уддалашди.

Б. ЭЛМУРОДОВ.

Шунингдек наманганлик **Н. Турдиалиев, Т. Фозилов, Д. Юсупова,** навоийлик **Д. Мавлонов, Б. Мансуров,** бухоролик **С. Қодиров,** сурхондарёлик **А. Тошмуродов, М. Жалилов, Н. Зиёев, А. Азимов,** қашқадарёлик **Б. Жабборов, У. Қиличев, Р. Муродов, Ж. Мўйсинов,** фарғоналик **Қ. Турсунов, М. Шарипов, Р. Ёдгоров, Э. Муқимов,** андижонлик **Р. Султонов** ва қорақалпоғистонлик **Х. Отамуродовлар** ҳам дала меҳнаткашларининг шу кеча-кундуздаги ишлари ҳақида хат-хабарлар йўллашган.

ПАХТАЗОР ЛАВҲАЛАРИ

ЮБИЛЕЙГА СОВҒА

Якшанба кунги ёмғир Саиднинг пешонасини тириштириб юборди. Гуруллаб ишлаётган икки машина ҳам бункеридан ҳосилини тўкolмай қолди. Пахта ҳўл бўлди. Чорасизликдан ғазабланди. Нима қилишини билмай бир дам гарангсиради. Сўнг картанинг у четидаги бир фамилияли икки механизаторига қичқирди:

— Рустам, Мамат! Ҳайда-а!!!

Қўл тегмаган пахтанинг ичида икки «зангори кема» аста-аста юра бошлади. Пахтанинг устаси деб танилган Жума Собиров машинанинг юришини кузатаркан, Саидга қараб деди:

— Бе-фой-да...

Машиналар зўрға юриб четга чиқди. Ёмғирда териш асло мумкинмас. Шунинг учун ҳам Рустам ва Мамат машинасига «дам» берди.

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозига бориб, илғор бригадани суриштиргудай бўлсангиз, партkомидан тортиб райкомигача унинг бригадасини тилга олишади.

Одатда мухбирлар машҳур кишиларни яхши билишади. Биз қаламга олган қаҳрамон Тошкент область Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхози пахтакорларининг ҳурматини қозонган — Саид Худойқуловдир. У қувноқ, деҳқончилик ишларининг устаси, ажойиб инсон. Бўлим бошлиғи лавозимлигини ташлаб, қолоқ, ҳеч плани тўлмас бригадага бош бўлиб ўтиб, ишини дўндирган кишилардан экан. Мен сизга айтсам, Саид бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили қирқ центнердан ҳосил олишган эди. Бу йил эса саксон гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтарибди. Аммо, биринчи терим ҳали тугаганича йўқ. Бу — уларнинг СССР 60 йиллигига тайёрлаган чиройли совғаси.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТИГА МУКОФОТ

Колхоз партия ташкилотининг секретари Абдували Холжонбоев илтимосига кўра Абдуҳошим Ҳасраевни қидириб уйига бордик. Бригадирнинг бироз тоби қочибди. Суҳбатни уйда ўтказдик:

— Неча йилдан бери бригада бошлиғисиз?

— Йигирма бир йилдан бери.

— Йигирма бир йил ичида неча марта план бажарилмай, доғда қолгансиз?

— Ҳали ҳеч доғда қолмаганмиз, доғда қолмаймиз ҳам....

Бу жавобни партком ҳам қувватлади. Биз борган куни бригада планини бажарадиган кун экан. Ёмғир халақит берибди. Шунинг учун ҳам у ёмғирдан хафа бўлиб, уйига кетиб қолган экан.

Уйи шинам. Шинамлигидан кўз қамашади. Шундай уйлардан бирини шаҳардан келадиган ҳашарчиларга ясатиб қўйибди. Рангли телевизори ҳам бор. Ҳашарчилар ишдан чарчаб қайтганларида бемалол дам олишади.

— Гиламни қанчага олгансиз? — сўрадик Абдуҳошим акадан иймaниб.

— Колхоз мукофотга берган.

— Бунисиничи?

— Бунисини ҳам мукофотга...

Рангли телевизорни сўраган эдик, у яна кулиб мукофотга деди. Ҳатто, ҳў-ў юқоридаги магнитофонни ҳам мукофотга олган экан. Кейин билсак Абдуҳошим Ҳасраев уйидаги барча нарсаларни ҳалол меҳнати эвазига мукофотга олган экан. Шунинг учун унинг тенгтўшлари ҳазиллашиб Абдуҳошим-мукофот деб юришар экан.

Абдуҳошим ака ёмғир ёққан куннинг эртасигаёқ планини бажарди. Энди ҳар қадамда ашула, ҳар қадамда аския. Хурсандчиликдан эса оғзи қулоғида. Биз унга «бу йил нима мукофот олмоқчисиз?» деб сўраганимизда, саволга кулди қўйди. Ўрнига партком секретари Абдували Холжонбоев жавоб қилди:

— Енгил машина-да...

Мажиддин САТТОРОВ,
Тошкент области.

ОИЛАВИЙ ЗВЕНОЛАР ҒАЛАБАСИ

Ленин районидаги Ленин номли колхознинг Баҳодиржон Эргашев бошчилик қилаётган оилавий звено коллективи маррага етди. Улар 6 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан жами 24 тонна пахта топшириб планни бажардилар. Бу ғалабага Зокирахон, Турсуной, Оязимжон, Азизахон Эргашевалар муносиб ҳисса қўшдилар. Оилавий пахтакорлар СССРнинг 60 йиллик тўйини гектаридан яна 10 центнердан хирмон кўтариш билан нишонлашга қарор қилдилар.

Хўжаликнинг Турсунбой Арақулов етакчилик қилаётган оилавий звеноси ҳам зафар қучди. Улар уч гектар ердан 15 тонна аъло сифатли хом ашё топширишди. Оилавий звено аъзолари СССР Конституцияси куни — 7 октябрга яна 7 тонна пахта териб топшириш мажбуриятини олди.

М. ҲАКИМОВ.

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

А. Холиқов чизган расмлар.

НАРИМОН ОРИФЖОНОВ 50 ЁШДА

ИЗЛАНИШ ЙИЛЛАРИ

Эллигинчи йилларда ўзининг илк шеър ва ҳикоялари билан адабиётимизга кириб келган Наримон Орифжонов қарийб 30 йилдан бери бадиий ижодни журналистик фаолият билан қўшиб олиб бормоқда «Ленин учқуни» газетаси ва «Гулхан» журнали редакцияларида узоқ вақт ишлаши унга болалар психологияси билан яқиндан танишиш имконини берди. Аммо у аксарият асарларини келажагимиз эгаларига бағишлаши билан бир қаторда катталар учун ҳам ранг-баранг мавзуда шеър, очерк ва ҳикоялар ёзишни унутмайди.

Наримон Орифжоновнинг ҳозиргача «Юракка теккан ўқ», «Моникага мактублар», «Зилзила, «Зубайда ва мен» «Салом, Пифагор» каби насрий ва «Энг бахтли кун», «Оқ каптар», «Туйғулар» сингари шеърий китоблари чоп этилган. «Тонгги нидо» номли ҳикоялар ва «Ассалом, юлдузлар» деб аталган шеърий тўпламлари босилиб чиқиш арафасида.

Қуйида газетхонлар эътиборига СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Наримон Орифжонов шеърларидан айрим намуналарни ҳавола қилар эканмиз, юбилярга мустаҳкам саломатлик ва ижодий парвоз тилаймиз.

КОММУНИСТ

Коммунист! Асримда жаҳон титратиб,
Янги давр очган забардаст авлод!
Ленин илми билан замон яратиб,
Асрий мазлумларни этолдинг озод!
Бугун фармон бердинг, янги қасрга
Авлодлар қўймоқда метин пойдевор.
Ўзинг раҳнамосан бизнинг наслга,
Ҳар бир ишимизда улуғ Ленин бор.
Улкан денгизда мен бир томчи мисол
Бурчимни оқлолсам, шудир истиқбол!

ЭЛНИ ЭТ МАМНУН

Тунда илҳом париси дарча қоқармиш,
Қароргоҳсиз дайдирмиш гўё уйма-уй.
Бу эса шоирга кўп хуш ёқармиш,
Ижодга ҳамоҳанг бўлган каби куй.
Бу сохта ривоят. Инонмам асло!
Тонгда шеър ёзишнинг бор ўзга гашти.
Булбуллар завқ билан куйлаган наво—
Дам берар, билмассан руҳий чарчашни.
Тонгдами ё кундуз, кечкурунми, тун—
Қай пайтда ёзсанг ҳам элни эт мамнун!

ЮПАТИШ

Шу сурат ўғлингдан сўнгги ёдгор,
Тикилиб йиғлашдан қуримиш ёшинг.
Она, сочларингга қўнмиш кумуш қор,
Узилган гул каби эгилмиш бошинг.
Энди бас қилишнинг бордир илојки,
Келди кўк либосни ташламоқ пайти.
Уқубат қасрининг қулади тожи,
Эллар озодликнинг гимнини айтди.
Она, янги давр қоқмоқда қанот,
Қара, ўғлинг унда мудом барҳаёт!

КУМУШ

Кўзларингдан чақнади учқун,
Мен Кумушга қиёс айласам.
Дединг «Олтин атамоқ учун
Тилинг бормас, айт, қаерим кам?»
«Ўтган кунлар» асарин бир-бир
Эслаб, Кумуш дегандим яна.
Озор топдинг, билсам бари бир
Китоб сенга экан бегона...
Ўқимасанг бирорта сатрин,
Қайдан билурсан Кумушнинг қадрин?

Наримон ОРИФЖОНОВ.

ЧОРАК АСРДАН СЎНГ

Шўрчи районидаги Охунбобоев номли колхоз марказида жойлашган Ломоносов номли 10-ўрта мактабни бундан чорак аср олдин 64 нафар ўғил-қиз битириб, ҳаётга йўлланма олишганди. Яқинда улар дийдор кўришиш орзусида қадрдон мактабларига тўпланишди.

Эрталаб соат миллари ўнни кўрсатганда синфга киришга қўнғироқ чалинди. Қўнғироқни ўзбек тили ва адабиёт ўқитувчиси Нурислом ака Муҳаммадиев чалди. Ҳамма ўз ўрнига ўтирди. Журнални Ленин ордени кавалери, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Хушбоқ ака Қулсоатов ўқий бошлади:

— Норқобилов Акбар!

— Мен, — дея ўрнидан турди Сариосиё район партия комитетининг биринчи секретари.

— Алиев Нажмиддин!

— Мен, — одоб билан туриб деди «Советобод» совхози директори...

Шундай қилиб, ҳозирги кунда 60 нафар олий, 2 нафар ўрта махсус маълумотли ўқувчи бирма-бир туриб, ўқитувчилари йўқламасига жавоб қайтаришди. Дарсдан сўнг улар синфдан чиқиб, жонажон мактабларига совға этишган доҳий В. И. Ленин бюстини гулзор ўртасига ўрнатишди.

Бу мактабни битирган собиқ синфдошларнинг ҳаммаси айни зиммаларига юкланган вазифаларни сидқидилдан адо этмоқда. Улар қадрдон мактабларининг фахри бўлибгина қолмай, балки бутун областда ўзларининг яхши ишлари билан обрў қозонишяпти.

Х. ХУДОИҚУЛОВ.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

100 ЁШЛИ ОНАХОН

Хатирчи районидаги Карл Маркс номли колхозда Очил момо Собированн ҳамма ҳурмат қилади. Бирор тўй-маросим ёки йиғин табаррук онахонсиз ўтмайди.

Табаррук онахоннинг 35 нафар невараси, 46 та чевараси, 4 нафар эвараси бор. Улар тинч, гўзал ва фаровон ҳаётимизда тотув ҳаёт кечирмоқдалар.

Яқинда колхоз правлениеси, партия ва касаба союз ташкилотлари Очил момо Собированинг 100 ёшга тўлиши муносабати билан юбилей кечасини ўтказди. Онахоннинг қутлуғ тўйига колхоз аъзолари билан бир қаторда район жамоатчилиги вакиллари ҳам иштирок этишди. Район партия комитетининг секретари А. Мўминова онахонни муборак ёши билан қизғин табриклаб, унга узоқ умр тилади. Очил момо Собировага колхоз ишлаб чиқаришидаги самарали меҳнатлари учун қимматбаҳо совғалар тантанали равишда топширилди.

Кечада Очил момо бу йил фарзандлари билан бирга 2 қути пилла уруғидан 120 килограммдан «кумуш тола» етиштиргани ва бундан кейин ҳам колхознинг ҳар бир юмушида имкони борича кўмаклашишини айтди.

Кечада колхоз бадиий ҳаваскорлари концерт қўйиб беришди.

М. САИДАХМЕДОВА.

Сўраган эдингиз

ШИРИНМИЯ

«Ҳурматли редакция! Шифобахш ўсимликлардан бири — ширинмиянинг ўлкамизда мавжуд турлари ва хусусиятлари ҳақида маълумот берсангиз.

Салом билан,
Эгамназаровлар оиласи.
Самарқанд область Пайариқ райони».

Ушбу хат муносабати билан мухбиримиз доришунос Маннон НАБИЕВга мурожаат этиб, ундан ширинмиянинг халқ тиббиёти ва илмий медицинада тутган ўрни тўғрисида сўзлаб беришни илтимос қилди.

Ширинмия дуккакдошлар оиласига мансуб бўлиб, бўйи 150 сантиметргача етадиган кўп йиллик ўсимлик. Унинг йўғон танаси бир нечта тик ўсувчи поячага эга. Оч бинафшаранг меваси — май—сентябрь ойларида пишади. Ўрта Осиёнинг кўпчилик районларида асосан унинг икки тури кенг тарқалган. Ширинмия ариқ, жилға ва дарё бўйларида, тўқай, қайир, шўр ва қумли жойларда ўсади. Гоҳо экинзорлар орасида ҳам учратиш мумкин.

Ширинмиянинг шифобахш хусусияти қадим замонлардан маълум. Халқ табобатида ўсимликнинг илдизпоясидан олинган шарбат ва кукунлар терлатувчи, ични маромлаштирувчи, нафас йўли касалликларида балғам кўчирувчи, зиққинафасга таскин берувчи дори-дармон сифатида тавсия этиб келинган.

Абу Али ибн Сино ширинмия илдизини ўпка, буйрак, ковук касалликлари, меъда яллиғланишида, алаҳсирашда даво ҳисоблаган. Тибет халқ медицинасида бу шифобахш ўсимликнинг бир қатор хусусиятларидан ўринли фойдаланилган. Улар ширинмияни афсонавий женьшень илдизи билан бир қаторда қўядилар. Чунончи, уни касалга мадор бағишловчи, кексаларни тийраклаштирувчи, болаларга баркамоллик бахш этувчи воситаси сифатида тавсия этиб келганлар.

Ширинмия ўз даврида Ўрта Осиё халқлари учун жозибали бўёқлар асоси бўлиб хизмат қилган. Ҳозирда эса ширинмиядан саноат миқёсида туш ва қимматбаҳо бўёқлар олинмоқда.

Избоскан район марказий шифохонасининг медицина ходимлари шу долзарб кунларда пахта йиғим-теримини тобора авж олдираётган деҳқонлар ва ҳашарчиларга тиббий ёрдам кўрсатмоқдалар. Саломатлик посбонлари қишлоқ меҳнаткашлари хонадонларида ҳам бўлиб, аҳолини вақти-вақтида медицина кўригидан ўтказиб туришибди.

СУРАТДА: шифохонанинг малакали врачларидан Тўтихон Абдуқаюмова, (чапда) Ширмонхон Қурбонова ва ҳамшира Фаридахон Раҳимовалар пойтуғлик Қурбоновалар хонадонида.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотоси.

ТАБИАТ ОШИҒИ

Олтинкўлнинг Оқтепа қишлоғида бир киши бор. Исми шарифи Собиржон Эргашев. Уни ўрмончи дейишади. Бунинг боиси бор, албатта. Собиржон ака — табиат ошиғи, борлиқни ям-яшил тусда кўришни ёқтиради. Дарахт ва гуллар, боғ ва ўтлоқларларни жон-дилдан яхши кўради.

Бу воқеа 1961 йил баҳорида бўлган эди. Собиржон район суғориш тармоқлари бошқармасида шофёр бўлиб ишларди. У Қорадарёни ҳар гал яёв кезиб, бу ерларнинг тоза ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олиб юрган пайтларида бутун фикри-хаёлини бир нарса чулғаб оларди. Қорадарё ўзанида талайгина ерлар бекор ётибди. Айрим кишилар бу ерлардаги яшил ўтлоқларни пайҳон қилишиб, шоли экишади, шахсий мақсадларда фойдаланишади. Шу ерларда ўрмон хўжалиги ташкил қилинса бўлмасмикан? Бунинг ҳар томонлама фойдаси бор. Биринчидан, инсон саломатлиги учун катта фойда. Иккинчидан, дарёнинг экинзорларга қилаётган бебошлигига хотима бериларди.

Собиржон ака хаёлида пишиб етилган ана шу мақсадни район суғориш тармоқлари бошқармаси бошлиқларига айтганда, унинг ташаббуси қўллаб-қувватланди. Қорадарё ўзанида ўрмон хўжалиги барпо қилишга қарор қилинди. Собиржон Эргашев бу ишга масъул қилиб тайинланди.

Қорадарё ўзанида ўрмон хўжалиги учун ажратилган майдонда иш қизиб кетди. Собиржон ака ерларни дарахт кўчатлари экишга тайёрлашга киришди. У ўғил-қизларини, айрим кунлари ҳамқишлоқларини ҳашарга чақирди. Катта мироб Аҳмадали Қўлдошев терак қаламчаларини қишлоқдан келтириб турди. Шу тариқа 5 гектар майдонда теракзор барпо қилинади. Ўша йили Собиржон ака тиним билмай ишлади. Экилган терак кўчатларини бехато кўкартириб олиш учун қайғурди. Насос орқали сув чиқариб, кўчатларни суғорди. Бу ишда тўнғич фарзанди Латифжон унга ёрдамлашди.

Қилинган меҳнат ўз самарасини бера бошлади. Келгуси йили ўрмон хўжалиги 7 гектарга етди. Ўрмон хўжалигининг шундай ёнида «1 Май» колхозининг пионерлар лагери ташкил этилди. Лагерда ҳар йилги ёз мавсумида район меҳнаткашларининг кўплаб фарзандлари мириқиб дам олишади. Собиржон ака ташаббуси билан ўрмон хўжалигига тез-тез пионерларнинг экскурсиялари уюштириб турилади.

Яқинда Собиржон ака яратган яшил манзилгоҳда бўлдик. Бу ерда киши ўзини яхши ҳис этади. Тераклар шабадада шовиллайди. Ўт-ўланлар, бир гектардан кўпроқ майдондаги бедазор бу масканни зангори бахмалга бурқаган. Дарё суви пишқириб оқади. Қушлар нағмаси, инсон меҳнати билан юзага келган ажойиб манзара кишини ўзига мафтун этади.

— Ўрмон хўжалигимизни йил сайин кенгайтиришга ҳаракат қиляпмиз,— дейди Собиржон ака биз билан суҳбатда. — Фақат шу йилнинг ўзида дарё ўзанидан анча ер ўзлаштириб, 2000 туп терак ва тол экдик, бир гектарга яқин ердаги боғимизга экилган мевали дарахтлар ҳосил бера бошлади. Ҳозир ўрмон хўжалигимиз 10 гектардан зиёдроқ майдонни эгаллайди.

Ўтган йили район партия комитетининг ташаббуси билан ўрмон хўжалигида район меҳнаткашларининг дам олиш зонаси барпо этишга киришилди. Ҳашар йўли билан ўндан кўпроқ дам олиш уйлари қурилди. Район матлубот жамияти бир йўла 200 киши овқатланадиган кафе, шинам чойхона барпо этди. Эндиликда бу ердан кишиларнинг оёғи узилмай қолди. Район меҳнаткашлари баракали меҳнатдан сўнг мириқиб дам олмоқдалар.

...Андижон —Олтинкўл — Наманган магистрал йўлида Оқтепа қишлоғи ястаниб ётибди. Қишлоқ марказидан ўнг томонга бурилсангиз терак ва мажнунтоллар чайқалиб турган яшил маскан кўзга ташланади. Бу Собиржон Эргашев бошлиқ кишиларнинг заҳматли меҳнати билан бунёд этилган ўрмон хўжалигидир. Дарё бўйида ўрта бўйли, қизил юзли, жуссасидан куч-қувват ёғилиб турган бир киши турибди. Бу ўрмончи, яшил бойлик ошиғи Собиржон акадир. У нималарни ўйлаяпти экан? Балки ўрмон хўжалигининг келгуси йилда янада кенгайтириш, дам олиш зонасини янада гўзал масканга айлантиришни ўйлаётгандир? У ўз ўйлари билан банд бўлиб, дарёнинг тиниқ сувига тикилганча шаҳдам қадамлар билан юриб кетди...

Т. АБДУСАМАТОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академиясининг Ўрта Осиё бўлими марказий илмий қишлоқ хўжалик кутубхонасининг фонди янги адабиётлар билан бойиб бормоқда. Кутубхона ҳар йили мамлакатимиз нашриётларида босилган минглаб илмий адабиётларни олади.

Яқинда «Ўзбекистон» нашриётида чоп этилган ранг-баранг адабиётлар кутубхонанинг фондига қўшилди.

«АҲОЛИГА МЎЛ-КЎЛ МЕВА ВА САБЗАВОТ»

Самарқанд районидаги Энгельс номли колхоз сабзавотчиликка ихтисослашган йирик хўжалик бўлиб, мева ва сабзавот етиштириш ҳамда давлатга сотиш планларини йил сайин ошириб бажармоқда. Мазкур китобча шу колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Х. А. Асадов томонидан В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси Ўрта Осиё бўлими сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик илмий-тадқиқот институти илмий ходимлари — қишлоқ хўжалик фанлари доктори Н. С. Бакурас ва қишлоқ хўжалик фанлари кандидати В. И. Ермохин билан ҳамкорликда ёзилган бўлиб, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари, шунингдек соҳибкор ҳамда сабзавоткорлар учун мўлжалланган.

«ЁНҒОҚ»

Кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган М. Тўйчиевнинг ушбу китобчасида ёнғоқ дарахтининг келиб чиқиши, унинг мевасигина эмас, балки барги, илдизи ва ҳатто пўчоғининг ҳам шифобахшлиги, манзарали иҳота дарахти сифатидаги ҳамда халқ хўжалигидаги роли, қўриқ ва бўз ерларни кўкаламзорга, боғ-роғларга айлантиришдаги аҳамияти, келгусида ёнғоқзорларни кўпайтириш истиқболи, уларни ўғитлаш, суғориш, парваришлаш усуллари баён қилинган.

«КИТОБХОН ПАХТАКОРЛАР»

Китоб билимлар хазинаси. У республикамиз меҳнаткашларининг, жумладан пахтакорларнинг ҳаётига тобора чуқуррок сингмоқда. Китоб меҳнат ютуқларига эришишда энг яқин кўмакдош бўляпти. Шунинг учун ҳам китобхонлар сафи беқиёс кенгаймоқда.

Н. Холлиев, О. Усановнинг «Китобхон пахтакорлар» рисоласида республикамизданинг энг жануби — Сурхон воҳасида яшаб меҳнат қилаётган китобхон пахтакорларнинг фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи очерк ва лавҳалар жамланган.

«ШАХСИЙ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК»

Жонажон партиямизнинг XXVI съезди кўрсатмалари асосида ишлаб чиқилган ва КПСС Марказий Комитетининг Пленумида қабул қилинган Озиқ-овқат программасида жамоат хўжаликлари билан бир қаторда, шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришнинг вазифалари белгилаб берилган. Бу борада республикамиз хўжаликларида амалга оширилаётган тадбирлар А. Тўхтабоев, К. Йўлдошевларнинг «Шахсий ёрдамчи хўжалик» китобчасида баён қилиниб, ушбу соҳанинг самарадорлигини ошириш бўйича фойдали тавсиялар берилади.

Китобча колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари, шунингдек, тегишли олий ўқув юртларининг студентларига, шахсий ёрдамчи хўжаликлар билан шуғулланувчи кенг меҳнаткашлар оммасига мўлжалланган.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҒАЛАТИ ТЎППОНЧА

Вашингтон полицияси янги қурол олди. У фақат жиноятчиларгагина қарши қўлланилади, деб маъмурлар тасдиқлашмоқда. Бу пистолетда электр зарядли стрелкалардан ўқ ўрнида фойдаланилади. Бундай стрелка тегиши биланоқ жиноятчи ўша заҳоти ҳушидан кетади. Бу янги қурол Америка Қўшма Штатларидаги юзта шаҳар полицияси томонидан қўлланилмоқда.

Гражданлик ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотнинг фикрича, бу пистолет намойишчиларни тарқатишда ва оммавий чиқишларни бостиришда ҳам қўлланилиши мумкин.

МОДА КЕТИДАН ҚУВИБ

Сўнгги вақтларда Кения матбуоти хотин-қизларни ўзига оқ ранг билан пардоз беришни муаммосини актив муҳокама қилмоқда. Гап шундаки, Кенияда ўз терисини «оқартириш» ихлосмандлари пайдо бўлди. Бу мода тез тарқалмоқда. Бироқ бу мамлакатда катта ташвиш туғдирмоқда. Чунки оқартирувчи моддани истеъмол қилиш жиддий касалликларни келтириб чиқармоқда ва кўп холларда эса бу ўлим билан тугаяпти, деб хабар беради Рейтер агентлиги.

ЧЎНТАК ТЕЛЕСКОПИ

«Нью-сунк» журналининг хабар беришича, Америкадаги фирмалардан бири жажжи трубкали кузатув телескопини кўплаб ишлаб чиқара бошлади. Йиғилган ҳолда чўнтак телескопининг узунлиги 12,7 очилганда эса 35,5 сантиметр бўлади. Телеспок бундай кичкина бўлишига қарамасдан жисмларни 25 маротаба катта қилиб кўрсатади. Бу янги оптик асбобнинг оғирлиги бор-йўғи 200 грамм.

«УЧУВЧИ ЛИКОПЧА»ЛАР СИРИ

Мельбурндан 109 километр нарида жойлашган қишлоқда истиқомат қилувчи Австралия фермерлари осмонда ялтюлт товланаётган предметни кўриб қолдилар ва улар бу «учувчи ликопча»лар деб тахмин қилишди. Фермерлардан бири милтиқдан ўқ узиб уни уриб туширди. Бу «ликопча»лар меторологик станциядан шамол натижасида учиб кетган ҳаво шари эканлигидан хабар топган маҳаллий аҳоли ниҳоятда ҳайрон қолди.

«АҚЛЛИ» ВЕЛОСИПЕД

Германия Федератив Республикасида истиқомат қилувчи икки нафар ёш конструктор кўп изланишлар ва синовлардан сўнг «мўъжизавий» велосипедни тайёрлади. Енгил ва ишончли бу машина мини-компъютер ва кичкина моторча билан таъминланган. Компъютер доимий равишда йўлнинг у ёки бу участкасида велосипедчининг ҳаракатини таҳлил этиб боради. Ҳайдовчи сўнгги кучини сарфлаб велосипедни ҳайдаётганини «сезган» компъютер электрон мияга моторни ишлатиш учун команда беради. Велосипедчи куч-қувватини тиклагандан сўнг ёки тепаликдан тушаётганда мотор ўз-ўзидан ўчади.

Конструктор уларнинг яратган бу янгилиги фақат сайёҳларнигина эмас, балки профессионал спортчиларни ҳам қизиқтириб қолишига ишонч билдирмоқдалар.

(ТАСС).

СПОРТ

● ФУТБОЛ

БИР ПОҒОНА ЮҚОРИ

Ўтган шанба ва якшанба кунлари СССР чемпионатининг олий лигасида навбатдаги тур учрашувлари ўтказилди.

Бўлиб ўтган етти учрашувнинг бештасида майдон эгалари ғалаба қозонишди. Икки ўйинда кучлар тенг келди. Дарвозаларга ҳаммаси бўлиб 19 та тўп киритилди. Шулардан 13 таси мезбонлар, олтитаси эса меҳмонлар ҳисобига ёзилди.

«Пахтакор» командаси футболчилари Ереванда маҳаллий «Арарат» коллективига қарши тўп суришди. Учрашувнинг биринчи бўлими мобайнида рақиблар қанчалик ҳаракат қилишмасин, муваффақиятга эриша олишмади. Танаффусдан сўнг пахтакорчилар уюштирган қарши ҳужумларнинг бири майдон эгалари дарвозасига тўп киритилиши билан якунланди. Кўп ўтмай мезбонлар ҳам меҳмонларни ўйинни майдон марказидан бошлашга мажбур этдилар. Шундай қилиб, кескин спорт курашлари остида ўтган матч жанговар дуранг (1:1) билан якунланди. Бу дурангдан сўнг пахтакорчилар турнир жадвалида бир поғона юқори кўтарилишди. Яъни улар ҳозирда олтинчи ўринни эгаллаб туришибди.

Чемпионат пешқадами — Минскнинг «Динамо» командаси бу турда ўз мухлисларини хушнуд этди. Динамочилар Харьковнинг «Металлист» коллективини қабул қилишди. Учрашувнинг биринчи ва иккинчи бўлими майдон эгалари ташаббуси остида ўтди. Улар томонидан уюштирилган ҳужумларнинг иккитаси меҳмонлар дарвозасига тўп киритилиши билан якунланди. 2:0 ҳисобида ғолиб чиққан минсклик футболчилар жамғармаларидаги очколар сонини 36 тага етказиб, ҳамон турнир жадвалида карвонбошилик қилишмоқда.

Тбилисида майдон эгалари — маҳаллий «Динамо» командаси жадвалнинг охирги поғонасида бораётган Олмаотанинг «Қайрат» коллективини қабул қилди. Бу учрашув тақдирини тбилисиликлар томонидан киритилган ягона тўп ҳал қилди. Мазкур ғалабадан сўнг динамочилар турнир жадвалининг иккинчи поғонасидан ўрин эгаллашди.

Киевнинг «Динамо» командаси турдан-турга пешқадамларни таъқид этишни давом эттирмоқда. Бу сафар киевликлар Кутаисининг «Торпедо» футболчиларини 2:0 ҳисобида енгиб, очколар сонини 31 тага етказишди. Бошқа учрашувлар натижаси билан танишинг: — «Зенит» (Ленинград) — «Днепр» (Днепропетровск) — 2:1, «Черноморец» (Одесса) — «Нефтчи» (Боку) — 3:2, ЦСКА (Москва) — «Кубань» (Краснодар) — 2:2.

Энди эътиборингизга командаларнинг турнир жадвалида тутган мавқеини ҳавола этамиз.

	Ў	Т	О
«Динамо» Мн	26	44—26	36
«Динамо» Тб	26	44—34	34
«Спартак»	26	44—23	33
«Динамо» К	25	37—17	31
«Арарат»	28	36—37	31
«Пахтакор»	27	35—32	29
«Металлист»	28	28—26	29
«Зенит»	27	37—34	28
«Черноморец»	27	25—23	28
«Днепр»	28	31—34	28
«Динамо» М	27	33—37	25
«Торпедо» М	26	29—29	24
ЦСКА	27	32—40	22
«Кубань»	27	31—39	22
«Торпедо» Кт	27	33—41	21
«Шахтёр»	27	33—48	21
«Нефтчи»	26	34—50	20
«Қайрат»	27	26—42	19

Олий лига командалари ўртасидаги навбатдаги тур учрашувлари 6 октябрда бошланади. Шу куни «Пахтакор» командаси турнир жадвалининг иккинчи поғонасида бораётган «Динамо» (Тбилиси) футболчиларининг меҳмони бўлади. Кейинги турда эса пахтакорчилар ўз майдонларида (15 октябрь) Одессанинг «Черноморец» коллективини қабул қилишади.

Редактор И. СУЛАЙМОНОВ.

Телевидение

ЧОРШАНБА

6 ОКТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Ердаги из». Бадиий фильм.
11.00 «Киносаёҳатчилар клуби».
12.00 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Совет турмуш тарзи». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси.
15.55 «Усмирлар учун музикали программа». Союзлар уйининг Колонна залидан олиб кўрсатилади.
17.40 «Самсоновлар». Ҳужжатли фильм премьераси.
18.00 «Горнчилар, қаердасиз!»
18.45 «Партия планлари — халк планлари». Днепр ГЭСи — 50 ёшда.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Республика деб эълон қилинганлигининг 33 йиллигига бағишланган Германия Демократик Республикаси телевидениесининг программаси.
«ГДР бўйлаб». Кинопрограмма. Эстрада усталарининг концерти. «Аёл кишн қандай ҳал қилса». Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак». «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Ер планетасининг сири». Телевизион ҳужжатли фильм.
19.40 «Танҳо сўз билан». Фильм-концерт. СССР халқ артисти И. Ильинский совет авторларининг асарларини ўқийди.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Спорт ҳафталиги».
21.15 Халқ куйлари.
21.30 «Время».
22.05 «Шахсий масалалар бўйича қабул куни». Бадиий фильм.

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси.
11.30 Ботаника. Ўсимликлар ҳўжайраларининг ҳаёти.
12.00 «Касблар ҳақида ҳикоялар».
12.30 «Ёлғиз ўзи из қувлади». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.
* * *
18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Қуён магнитофон топди». Мультфильм.
18.20 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатуви (такрорий).
18.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист У. Керменчекли ва Р. Меметов концерти.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Хирмонингизга барака».
22.25 «Россия юраги». Бадиий фильм.
24.00 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ —П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41* ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретари — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-33-81-42, 56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 06597 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1131. 11